

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

V. évfolyam 1. szám (5. Jahrgang Nr. 1.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1973 január 1.

Évkezdetre

Boldog újesztendőt mondani — nem valami fanyar mosolyú és önámító boldogságkívánás, annak ellenére, hogy keresztény világnézetünk szerint igazi és teljes boldogságban e földön még nem lehet élnünk: ez még csak a cél, a túlvilági beteljesedés, amelyet itt, evilági életünkben kell kiérdemelnünk. Viszonylagos boldogságról azonban — Krisztus tanítása értelmében is — szabad és kell beszélnünk. Törekedjünk is reá és másokat is segítsünk e boldogság útjára. A nyugodt, derűs és lelkiileg gazdag élet feltételeinek biztosítása a magunk és mások számára, a tévedések, gondatlanságok s bűnök okozta bajok csökkentése, lelki erővel töltekezés az elkerülhetetlen bajok békés elviselésére: ebben áll a viszonylagos boldogság.

Igazság, hogy sok baj, boldogtalanság a magunk és mások hibájából fakad. Ám ennek az ellenkezője is elérhető lenne, ha azt igazán akarnánk. Az élet nevel rá, hogy «nincsen bölcsesség, nincsen okosság, nincsen tanács az Úr ellen». (Péld. 21, 30.) — Egyes emberek életsikere, család, társadalom, nemzeti harmónikus, biztos fejlődése az örök törvények megtartásán is múlik, mert a keresztény morál nemcsak erkölcsi elvek rendszere, de boldogságkódex is. A boldog újesztendő megvalósításának feltételeit kutatva, joggal érdekelhet: milyen tényezőkön múlik e feltételek realizálása?

Első maga az Egyház: Krisztus rábízta az emberek tanítását és erkölcsi gazdagítását. Tény, hogy az Egyház benső virágzásának az időszakai mindig a népek boldogulásának korai is voltak. Rendkívül nehéz feladatok felelőssége terheli küldetésénél fogva, romboló áramlatokkal vívott harcrai miatt, de korunk különleges igényei s a kritikussá-gyanakvóvá lett világ elvhűséget követelő, radikális magatartása okából is. És mindezt jelen korunk belső, egyházi krízisei és egy folyton változó világ reformkísérletei között is.

Az egyháziak után a szülők következnek, akik közül sokan nem tudatosítják az igazságot, hogy a legtöbb fiú és leány életboldogsága az otthon nevelési szellemétől és keresztényien családi légkörétől függ.

Több szülő vét a jövő nemzedék boldogulása ellen rossz példájával, túlzóan engedékeny, ferde, elrontott nevelésével, amikor gyermekei nagyálevésének csak a költségeit fedezi — nevelői felelősség nélkül. A szentségi méltóságától megfosztott házasság-rendszer pedig sem a családot, sem a gyermeket nem tekinti többé szentnek: játékszer az, vagy számítás dolga csupán, de nem örök felelőségek létesítője. Több szülőnek ma ismét akarnia és tanulnia kellene nevelni.

Papok és szülők után feladata ez különösen az iskolák oktatóinak és nevelőinek valamennyi fokon. Ezek konstruktív világnézete, építő célkitűzései, keresztényszellemű erkölcsi meggyőződése és mindenekelőtt példaadó, magávalragadó egyénisége az ifjúságra ma is komolyan ható tényezők. Példa van rá, hogy a felsoroltak híján — még hitoktatók esetében is — komoly szülők összefogása tudott csak rendet teremteni. Elsőrendű korszükséglet, hogy az iskola ne csak oktató, hanem a szó nemes értelmében is, nevelő- és léleképítő intézmény legyen.

A boldogabb újesztendő megépítésében szerep vár a mások sorsának intézőire — nem is csak az államvezetés művészeire — hanem a társadalmi életapparátus sokrétű mozgatóira: megértő közigazgatási tisztviselőkre, emberséges orvosokra, üzemek vezetőire, az egyszerűbb emberekkel szemben pedig az értelmiség tagjaira. A társadalmi együttélés törvénye szerint millió apró megnyilatkozásokon keresztül érvényesül a vezetők és vezetettek kölcsönhatása és befolyása egymásra. A nagyvárosi gondolkozása, életstílusa átforgalmazza a vidéket is, de ugyanígy módosítja az értelmiség elvi felfogása, erkölcsi világnézete a környezet gondolkozását és erkölcsi életét is. Az emigrációs újesztendő boldogságának így lesz munkálója a keresztény, emberi tisztesség és magyar becsület irányfénységének a követése korunk erkölcsi szűzesettségében s az idegen környezet nemzeti kötelezettséget málasztó légkörében.

Hontalan életünk minden Szilvesztere keresztény és magyar számvetésre szólít,

AZ ÉLETUNK

minden jótevőjének,

kedves olvasóinak,

önzetlen és nagylelkű

munkatársainak

boldog Újesztendőt

kíván szeretettel

a SZERKESZTŐSÉG

az újesztendő pedig az erőgyűjtésnek, de a következő feladatok számbavételének is a pillanata. Nemcsak hivatásos diplomaták vannak; külföldön élve tulajdonképpen minden magyar a hazáját képviseli, amikor a befogadó ország társadalmába illeszkedik. Senki sem egy ember csupán, hanem valamivel több: magyar ember és mások a nemzetét is látják és ítélik meg benne. Jó vagy rossz diplomaták vagyunk — de diplomaták. Sőt tanítók is vagyunk, mert nemcsak idegen barátainkat, de honfitársainkat is tájékoztatjuk keresztény és nemzeti értékeinkről, kultúránkról, amit tudniok kellene és tudni szeretnének.

Kegyelmies, boldog újesztendő! Mi annak a világnézetnek vagyunk hívői és hirdetői, amely ezt a szólamot nem merő udvariassági frázisnak szánja, kopott bókának, hanem irányeszmének és szent kötelességnek. — Boldogabb lehetne a világ, mint amilyen ma. Nem volna szükséges, hogy bűn és gazság taposson sárba sok millió embert, hogy százszor cáfolt, kegyetlen ostobaság, alvilági önzés és uralomvágy taszítson — a boldogabb jövő hazug ígéretésével — ezerszerű testi-lelki és morális fertőbe Istentől megváltott lelkeket.

Az építő kereszténység és alkotó hazafiság világnézetének erőivel együttműködő, szebb emberi életet és eredményekben gazdag újesztendőt kívánunk egymásnak, mi magyar és keresztény emigránsok.

CSER - PALKOVITS ISTVÁN

Herrn
Prof. Dr. Gajári Alad.
2. Priesterseminar
7000 CHUR 2.

Átok vagy ajándék?

Október aranyfényével melegített az ég kék kupolájára tűzött nap. A lugasban ballagtunk csipegetve az érett fürtöket. Belül azonban köd volt. Homály. Didergés. Tépelődd barátom hasogatta keserveit. Mintha az epe kiömlött volna s élvezhetelenné fanyarodott az édes is. Kérdések lasszóival próbálgattam elterelni: hogy születik a zenemű? Mi hallik ki a kottafejekkel bemákozott partitúrából? Miben állt a karmester elkészülése a vezénylet-hez? Beethoven Coriolánjába, a kedvencébe akad a fönn. Kibogozódtunk a kert zöldjéből s a melódiákba fojtott indulatok örvényei felé mutatott. Olyan mélységek háborogtak alattunk, ahova 100 közül csak egy jut el. Zeneszerekre gondolok nem laikusokra. Még virtuózok, matadorok, probléma nélkül alkotók, felszínes vezénylek előtt is titkos tarajok mögé. Néha átsapott fölöttem is a sejtés: mit jelent, aki belülről érti a zenét.

Majd hirtelen visszaesett, mint a hal a szárazra. Fáradtan legyintett. Az aszfalt és beton városok elsüketülnek, a vásári ricsaj megfojtja a bensőséget. Kinek komponáljak? Ki érti ma, mi vezénylet és vezénylet között a különbség. Feloldhatatlan belső feszültsége úrra úrrá lett rajta. Együtt keveregtünk keresztutak tévelygőiben. Mi az a szűrő, ami homályba burkolja a napot? A sertés négyzetlős öljában behabzsolja a vödör moslékot, elalszik s elégedett. S az ember? A falat után miért elégedetlenkedik? A párbeszéd végén szomorúan búcsúzkodtunk. Az agyam taplójába pattant szikra tovább izzott s levél helyett itt írok neki róla.

Megbüntetendő az első emberpárt a bűnhődések közé «arcod verejtékével eszed a kenyeredet»-et is hozzácsapta az Úr. Nem kegyetlen elégtételnek, hanem a paradicsomot is majdnem pótoló ajándéknak. (Bocsánat erős túlzásomért.) Tulajdonképpen ekkor indul meg az igazi emberi kaland. Eddig minden megvolt, anélkül, hogy meg kellett volna küzdeni érte. A fák gyümölcsökkel «terülj asztalkám» módján állandóan rendelkezésre álltak. A «szájba repült sültgalamb» azonban borzasztó dolog: az unalom, mikor a napok állni látszanak. A tele has, az istálló tele iászolának öröme állati dolog. Az angyal pallosától üldözött ember megtanul sírni is. Dráma, félelem, szorongás, erények mellé a bűn is, fény mellé a korom is elkezdik kavargó történelmüket. Az alkotásra teremtett kéz rombol is. Védelmet, de ő is. Sebesít és gyógyít. A szív hol szeret, hol gyűlölködik. A teremtés koronája egyszer oroszlán, másszor nyúl, sakál, vagy tigris. Néha számár, olykor csataló. Ravasz akárcsak a kígyó. És szelid, mint a galamb. Odáig romlik, hogy gonosz-sága lehozza a földre Istenfiát. Rádásul otrombán keresztre szögezi Megváltóját. Am bűnbánatot is tart. Áldozatos hősokeket is ki-termel. Az arc mindig ugyanaz, a csúf ember-arc, amely mégis olyan szép, mint maga a nap.

A legnagyobb különbség az állat és ember között talán nem is a lélek. Különbözik is ki tudja, mi az a lélek. Az állatokban is kell

lenni belőle valaminek, hacsak egy darabká-nak is. Legalább az árnyékának. A kutya figyelő pofájából mintha bizonyos szikrája villogna elő: akarna mondani egyet-mást, de csak ugatás pattog ki fogai közül. A hermelin — épp most olvasom — az elfogott egeret a küszöbre hozza egy darabka kenyérért. A ravasz róka túljár az ember eszén. De nem erről akarok vitatkozni. Még kevésbé eretnokségbe gabalyodni.

Az igazi különbség az unalom. Az ember halálosan tud unatkozni. Az állat soha. Száz-ezer esztendőök óta az ökör, a bányász, a méhecske megmaradtak ugyanannak. Nem tettek semmit, hogy megváltozzanak. Lehet, hogy azért, mert nem unták meg önmagukat. Életformájukat. Ha gyötörné az elégedetlenség őket is, föltalálják volna a robbanó motort. Ellenben az ember mást se tesz, amióta a földre sündörödött, mint változik és változtat. Mert unatkozik. Szabadulni vágy a megszo-kottból. Idegenbe kalandorkodik. Tökéletesíti a villanyborotváját. Majd eldobja és újat talál ki helyette. Röppentyűt lő ki s halálsugarat keres, mely megolvastja a felhők fölött szá-guldó gép motorját.

**

A kutya barátokzik az emberrel, szívesen csahol neki, mert sok bolondságba beleviszi és szórakoztatóvá teszi az életét. De ha magára marad, visszaesik a maga kutyadolgaiba s szaglászva végzi szokásos körútjait. A hentergő tigris a rács mögött néha föláll, orrcimpái remegnek. Nem törődik a bémészkodókkal, lesi a dzsungel szél hozta szimatát, a zsákmány öröme. Visszavágy a csalitba s nem igényelne mást. A vándormadár ugyanoda jön-megy. Ingalengése óriási. De nagyobb távolságra hagyja el faluját a lány, aki Pestre megy. Meg akarja változtatni a sorsát. Az igazi unalom az ember unalma, a természetraj-zából kitörni akarás.

Félelmes betegség az unalom. Inkább tönk-retesz, mint a váltóláz. A járadozás, a talál-mányok előbomló sikere, a vajúdvá alkotás több örömet és kielégülést adott bármi más-nál. Csak annyit dolgozok, hogy megélhessek: ez az állatok vonása. Ha tele az abrakos tarisznyája s nem pattog az ostor, a ló meg nem mozdul. De kapari gazdájának a bírúgya hajtja, hogy új holdat ragaszthasson a föld-csckéjéhez. Szívesen izzad. Még koplal is. Azért él, hogy dolgozzék. Művésznövendékek keserves évei, hogy a nagy mű megszülethes-sék. A börtönökbe lakatoltak szívesebben dolgoznak, hogy szabaduljanak a magánzárka fojtogató időtlenségtől. A boldogtalanságok főforrása, ha belefut a vágya az álmodo-zóba. A lehetetlenülés gyilkoló unalma. az ér-teitlenségre kárhóztatott s közönség nélkül ma-radt karmester problémája.

Állítólag a nők féltékenyen dugdossák a nagy bűnözők újságokból kinyírt fényképeit. Főlsziszzennek a bírók ellen s együtt éreznek az elítéltekkel. Az ábrándozó gyengéd nemet elbűvöli a különleges. Az ártatlanok, közepesek, zsebmetszők, pici tolvajok, szatócsbűn-zők unalmasok. A hétköznapok egyhangúsá-

gából kilendíti őket a fiatal, szép, kihívó, bátor, rámenős férfi. A győztes himszarvast nézik így dámáik. A sablonos társadalomból való menekvés s az elérhetetlen meseország nosztalgiaja sarkalja kedélyüket e titkos per-verzitásra. Még az a jó, hogy csak bálványoz-zák a géppisztolyos bankrablókat s raffinált orgyilkosokat — de szerencsére, azaz szeren-csájukra az ártatlanokhoz mennek feleségül és élnek velük unalmas életet.

Kórházak gipszbeöntött mozdulatlanjai, bé-nült oldalú szélütöttek, a nappal is lehúzott rolló mögött tapogatózó megvakultak, fáj dalomcsillapítóval is szenvedő kétségbeeset-tek, akiktől csak a látogatók irtalma kerget el néhány negyedórát — abban reménykednek, hátha még dolgozhatnak is.

A kábítószeres bilincsbevertjei is az una-lomtól menekülnének. De az idegek feszült és ernyedt gumizása sem hozza meg a megvál-tást. Hiába várják kábán. A teljes tönkre-ménés előtt sokszor segít, ha apjuk még időben kezükbe adja az üzem vezetését. Belevetik magukat a munkába s a szorgoskodás meg-szabadítja az életenergiát elszívó semmittevés vámpírjától.

✧

Kevés szomorúbb látvány van, mint a hulló őrszi falevelekkel mozaikozott parksétányon a padon didergő magános öreg. Kirekesztve a közösségből s bezárva az aggság sivár vermé-be. Holnap nélkül. Nemcsak a ruha lóg rajta, petyhüdt inai a csontjait is alig tartják. Nincs ereje megváltozni. Kihunyó gyertyalobbanás.

Öregotthonok haláltváro lakói vonszolják a leszakadó napokat. Minél kevesebb marad, annál súlyosabb. Napról napra látják sors-társaik arcából a magukén is lejátszódó elmú-lás közeledését. Ernayedt karjuk erőtlen ellen-szegülni a föltarthatatlan időnek. Esznek, isz-nak. Vegetálnak. Kirekedtek a produktív tár-sadalom rekeszeiből. Haszontalanokká váltak. Fölhagynak a staniszlai ragasztással. Fölsebz-i ujjukat az olló, mellyel karácsonyja díszeket nyírogattak. Várják, ami biztos, csak az órája bizonytalan. Szegény apám megkapta kíván-ságát: betegség nélkül, varrás közben, szabó-székéről ütötte ki a halál. Elment, hogy meg-ismerte volna, mi az unalom.

Az áldott nyugdíjas állapotért 40 évig kell gürcölni. S odaérve, mihez kezdjen, aki hol-naptól kezdve nem tanít. Nem lukasztja a villamosjegyet. Nem hordja ki a postát. A gyár, üzlet, hivatal, konyha tartalmat adott az életnek. Nincs orvosság a haszontalanság ér-zése ellen. Mi a pimasz suhancok csak rendet-lenkedtünk órai alatt, de nem hagyta latinját fölmorogván: azt akarjátok, hogy meghaljak. A szabadpályások, írók, művészek a szeren-csésebbek. 65 év után ugyanúgy folytatják, a-hogy 55 évesen tették. Jó mentődeszka a hobby is: gyufaskatulya, likőrösüveg, bélyeg-gyűjtés. Ne vessétek meg a ráncosarcú, ritka-hajú öregasszonyokat, akik kutyáik, macskáik társaságában vigasztalódnak az egyre szűkülő lehetőségeik között. Nem az ő szívük zárult be, hanem a fölcseperedett új generáció kö-zösítette ki őket. Meg se hallgatják idejét múlt történeteiket. Élő vagy elhunyt hozzátartozóik nélkül egyre dermesztőbbé hidegülő karos-

székben a doromboló cirmos melengeti nyomorúságukat.

Itáliában évenként egy falura való életunt (1700 férfi és 800 nő) végez magával. Kötelet hurkol a nyakára, szájába szorítja a gázcsapot, elaltatja magát örökre, kiugrik az emeletablakon. Nem írótól megírt, hanem valószínűsítő és nagy tragédiák. Magukramaradottságukban nem volt Cirenei Simonjuk, aki átvezette volna őket az élet via crucisán. Lélekűvárok bizonygatják: a bérkaszárnnyákba zsúfolt ember, aki áthallja a körülötte élők neszeit, remetébb a régiéknél. De a remete lelki tartalma nélkül nem tudja kitölteni életét s megfojtja a modern ember magánosságát: az unalom.

Még sokáig fognak vitatkozni jelentősége fölött. Lehet, hogy csak néhány század múlva értik meg egészen. A posztimpreszionizmus egyik legizgalmasabb alakja: Seurat (1859-1891). Technikája: pont, pont, pont. Ezer meg ezer apró színes pont. Pointilizmus. A szívárvány skáláját pettyezi egymás mellé s hunyorgó szemünk keveri össze. Azaz, ha zöldet akar, akkor kék meg sárgával szórja teli vásznát. A lilát pirossal és kézzel éri el. Mások is kísérleteztek hasonlókkal. Az érdekes nem is ez nála, hanem az a hangulat, amelyre rányitja a képráma kapuját. Az apró foltocskákból sétálók, lovak, pázsit, folyó, ladik, cirkuszi jelenet derengenek elő. A levegőt szípkázó fény tölti el, mely elemekre bontja s egyszerre újra összefogja a szereplőket. A vízió trombitása, a ballerina, az Eiffeltorony, a kutya nem egyedi lények többé, hanem az ideák világának ünnepélyes alakjai. Ha Platon e képeket láthatja volna! A térből és időből kicsúszott jelenetekben mérhetetlen csend és nyugalom honol.

31. születésnapját már nem élte meg. Tíz évi szakadatlan munka alatt elégett. Lefüggönyözött ablakán nem jelentkezett a reggel és este. Éjjel-nappal gázlámpa alatt dolgozott. 2-3 órát aludt. Pihenés nélküli pici ecsetjeivel e rikiütő színekből mozdulatlan harmóniákat varázsolt. Az alkotás törvénye: a hangulat a festőből szűrődik át a vászonra. Anyja mondta: ha fiam festeni akar, jessen csak, ha úgy tetszik. Elég pénzem van, hogy kettő megéljünk. Fő, hogy boldog legyen! Békés, boldog országban élt. Fáradozása közben találta meg a képeibe surrant, előre megérzett örök nyugodalmat.

A hívő kereszténynek a mennyország már a siralomvölgyében elkezdődik. Szándéka imává változtatja ügyes-bajos, mindennapos igyekezetét. Még az állati robot is, a legkeserveesebb gályarabság, a leprások szolgálata, a nyomorékok gondozása is himnusszá válhatik számára. Tudatosan keresheti a nehezét s ami nincs ínyére szívesen vállalja. Sőt, hivatást lát benne.

Tudottan vagy tudatlanul az Agoston-izgalom feszül bennünk, amit a Vallomások harmadik bekezdésében fogalmazott meg s lett leghíresebbé vált mondata: nyugtalan a mi szívünk, míg Benned meg nem nyugszik.

PROKOP PÉTER

Dalmáciai találkozás

Ezen a nyáron az Adria keleti partjának ódon városait jártuk végig feleségemmel, egészen a Cattaroi öböl, melynek csodás szépsége csak a norvég fjordokéhoz hasonlítható. Az öböl egyik csendes kis üdülőtelepén, Zelenikán megpihenve, szállodánkban hallottuk, hogy egy magyar család is lakik Zelenikán. Érdeklődésünkre meg is mutatták üdülőszállónk egykori tulajdonásának, Magyar Adorjánnak a házát.

Még aznap ismerkedő látogatást tettünk duplán magyar honfitársunk otthonában. Kedves fiatal menyé, Magdi, magyar szóval, szívesen fogadott bennünket és bevezetett a ház idős urához, a már nyolcvanötödik évében járó, de testileg-lelkileg friss, fiatalos Magyar Adorján bátyánkhoz.

Bemutatkozás után első kérdésünk természetesen az volt, hogy mikor és hogyan került ide, Dalmácia legdélibb pontjára.

Itt átadom a szót kedves házigazdánknak:

Budapesten születtem 1887-ben. Apám huszárszázados volt, de torokbaja miatt nyugdíjba kellett mennie és orvosa tanácsára az akkori Osztrák-Magyar Monarchiához tartozó Dalmáciában, a Cattaroi öbölben, itt Zelenikán telepedett le. Tengerparti birtokot vett és azon 1902-ben szép üdülő-szállodát épített, mely, mint Dalmáciában a maga nemében első és egyetlen, csakhamar népszerűvé és felkapottá lett. Előkelő vendégei közt szerepelt a bolgár király is.

Ott éltem le kora-ifjúságomat. Művészi pályára készültem, négy évig Rómában és Firenzében végeztem festészeti és szobrászati tanulmányaimat, de nagyon érdekelt a néprajz is, főleg magyar vonatkozásban. Katonáéveimet Erdélyben szolgáltam le s így ott alkalmam volt néprajzi tanulmányaim folytatására.

Sokat utaztam. Kilenc élő nyelven beszélek és írok, sőt latinul is meglehetősen tudok. Soha nem dohányoztam, nem éltem alkoholos italokkal, nem vettem részt kártyázásban és mulatozásban, minden időmet tanulmányaimra fordítottam.

Apám halála után én vettem át a zelenikai üdülőhely vezetését. Mint annak tulajdonosa és igazgatója, egy teljes emelettel megnagyobbítottam az épületet, továbbá saját utazási irodát nyitottam Budapesten és Prágában. Szállodám mindig tele volt vendéggel.

Közben megnősültem, magyar nőt vettem feleségül, három fiamnak is magyar nő a felesége. Unokáim otthon csak magyarul beszélnek.

Az első világháború kezdetétől a végéig katonai szolgálatot teljesítettem az osztrák-magyar hadseregben. Szerencsésen hazakerülve, tovább vezettem az üdülőt a jugoszláv uralom alatt is, alkalmazkodva az új helyzethez. Rengeteg üdülővendégem volt, köztük sok magyar is, a két világháború közti időben.

Arra a kérdésre, kedves Öcsém, hogy mit tudok az öböl bejárata előtt emelkedő kis Mamula szigetről, azt válaszolhatom, hogy: mindent. Sokszor megfordultam zord várfalai között.

Polgári lakossága sohasem volt, csak az egykori osztrák-magyar vartüzérség egyik erőd-

jének tűzérei állomásoztak ott, halálos unalomban. Eredetileg Rondoninak hívták a kopár kis szigetet, melynek partjai mentén néha még most is fel-felbukkan egy-egy sziréna, a kihalófélben lévő adriai fókafajta késői példánya.

Az első világháború alatt a hadvezetőség megszüntette a Mamula-szigeti erődöt, melyet még a velencések építettek, és a komor vár fegyházul szolgált, főleg politikai elítéltek számára, még a második világháború alatt is. Ma már nem fegyház, hanem idegenforgalmi látványosság, turistakirándulások célpontja. A Cattaroi öböl, vagy mostani nevén Boka Kotorska látogatói szívesen felkeresik a zord kis sziget érdekes építményeit.

Több, mint fél évszázaddal ezelőtt — folytatja Adorján bátyánk — Dalmáciában az osztrák uralom alatt olasz volt a hivatásos nyelv (a szláv áradat ellensúlyozására). Olaszul beszéltek, velencei tájszólásban, a horvátok és szerbek is. Akkoriban mindenki ismerete és dalolta a kedves kis olasz dalt:

Adio Mamula, o Mamula mia,
Mi vado via, mi vado via!

A soknyelvű osztrák-magyar hadsereg tisztjei és legénysége olykor alig, vagy sehogyan sem értette egymást. Az egyik magyar bakának például németül magyarázott valamit sült-osztrák parancsnoka, de amikor látta, hogy a baka egy kukkot sem ért belőle, bosszúsán otthagyta a mokány kis magyart. Az pedig utánadörögte: «Az ám! Nem kellett volna a Bábéli tornyot építeni, akkor most mindenki magyarul beszélne!»

Jól és megelégedetten éltünk családommal a jugoszláv uralom alatt is a második világháborúig. A háború után megváltozott belpolitikai helyzetben államosították a tulajdonomban volt üdülőtelepet, azóta itt élünk, nagyobb bajok és gondok nélkül. Fiaim egyetemi diplomát szereztek és megtalálták helyüket a mai helyzetben is.

Eddig tartott Magyar Adorján bátyánk beszámolója dalmáciai életéről. Megmutatta «Elméletem» című, 1969-ben Svédországban megjelent könyvét is, mely a magyarság eredetével foglalkozik. A könyv kiadója közli benne a szerző részletes életrajzát is.

Fényképeket is mutatott kedves vendéglátó házigazdánk. Mint finomízlésű és nagytehetségű dekoratív festőművész, zelenikai otthonuk szobáit magyar ízlésű és egyénien eredeti falfestményekkel ékesítette, de azok a nagyértékű falfestmények, sajnos, mind megsemmisültek a második világháború utáni zavaros időkben. Csak fényképek maradtak róluk.

Magyar Adorján ma is köztisztviselőnek örövend a Boka Kotorskában. Nevét az öbölben mindenütt ismerik, családtagjaival együtt becsületet szerzett a magyar névnek. A tulajdonában lévő területen camping-tábort létesített, melyet most családja fiatal tagjai vezetnek. Otthonában mindig szívesen látja honfitársait. Velük együtt mi is szívből kívánjuk Adorján bátyánknak, hogy továbbra is töretlen egészségben és szellemi frissességben haladjon századik életéve felé.

DR. BÍRÓ BÉLA

Abortusrendelet: meddig még?

«Elpusztíthatatlan a magyar nép?» — címen jelentetett meg e sorok írója 14 évvel ezelőtt egy cikket a külföldön megjelenő Katolikus Szemlében 1958-ban, mely aztán füzet alakjában is napvilágot látott, hogy a figyelmet a megindult nemzetpusztító abortus rendelethez s ennek vészes következményeire felhívja. Sajnos — az eredményt tekintve — ez a felhívás a pusztában kiáltónak szava maradt; a magyarság biológiai kiirtásában nemhogy javulás nem következett be, hanem az önpusztítást jelző számoszlopok állandó emelkedését mutatnak. Pedig a magyar nép demográfiai fejlődésének ismerői és figyelői időről-időre megkongatják a halálharangot az abortus-temetővé lett ország felett, hogy az öntékozlásnak s a nemzeti életerő szinté mértéknélküli pazarlásának «megállj»-t kiáltanak. Sajnos, a figyelmeztetések eddig nem eredményeztek — némi csekély jobbra ingadozástól eltekintve — gyógyulást jelentő és hozó intézkedéseket. A magyar jövőt jelentő biológiai életerő pocskolása tovább folyik. Valahogy úgy kell elképzelnünk, hogy a magyar nép életfájának törzsöke ma zúzóban van: szüntelen hullanak rá a pörölycsapások az abortus praktizálásában, a nemzet lelkiségétől idegen ideológia ráerőltetésével, az ezeréves magyar történelmi múlt meghamisításával, a magyar nemzeti érzés és önérték elsorvasztani akarásával, az erkölcs lesüllyesztésével, stb.

A hatás nem maradt el. A magyar nép rálépett az önpusztítás örvénybe torkolló útjára s haláltáncot jár a szakadék szélén, mely elnyeléssel fenyegeti. A nemzeti életerőt gyengítő tünetekre otthon is felfigyeltek, hangzottak is el bátor szavak, így legutóbb azon megjegyzés, hogy ha a népi szaporodás a mai nívón marad, akkor Magyarország nemsokára az «agqastvánok országa» lesz. Csak a radikális intézkedés nem akar megtörténni az arra illetékesek részéről, hogy minden bajnak legfőbb okát, a magyar «biológiai Trianon»-t előidéző abortus rendeletet megszüntessék.

A pusztulás mérve a számok tükrében

A magyar nép soraiban bekövetkezett pusztulást az alábbi táblázatokban szemléltetjük. Az első Dr. Kapócsy Béla összeállítása alapján egész számokban, a második inkább százalékokban szemlélteti a másfél évtizeddel ezelőtt kibocsátott abortus-rendelet következtében előállott mai helyzetet.

I. T Á B L Á Z A T

év	élve születések	Bejelentett	
		spontán	művi
1931	212,902	15,776	1,014
1938	187,263	24,926	1,108
1950	199,729	34,266	1,707
1954	237,023	42,029	16,281
1955	213,976	43,104	35,398
1956	195,850	16,128	82,463

1957	169,714	39,528	123,275
1958	160,665	37,434	145,578
1959	153,347	35,293	152,404
1960	148,418	33,799	162,160
1961	142,105	33,684	169,992
1962	131,650	33,895	163,656
1963	133,986	34,050	173,835
1964	133,690	34,358	184,367
1965	134,525	33,729	180,369
1966	140,004	33,632	186,773
1967	150,465	34,835	187,527
1968	155,966	33,662	201,096
1969	155,848	32,239	206,817

II. T Á B L Á Z A T

(A Magyar Statisztikai Zsebkönyv, 1972 adatai)

1000 lélekre számítva

év	élve- születés	halá- lcsás	term. szap.	össz- létszám (mill.)
1953	21,6	11,7	9,9	9,545
1954	23,0	11,0	12,0	9,645
1955	21,4	10,0	11,4	9,767
1957	17,0	10,5	6,5	9,829
1958	16,0	9,9	6,1	9,850
1959	15,2	10,5	4,7	9,913
1960	14,7	10,2	4,5	9,961
1961	14,0	9,6	4,4	10,007
1962	12,9	10,8	2,1	10,050
1963	13,1	9,9	3,2	10,073
1964	13,1	10,0	3,1	10,104
1965	13,1	10,7	2,4	10,135
1966	13,6	10,0	3,6	10,161
1967	14,6	10,7	3,9	10,195
1968	15,1	11,2	3,9	10,236
1969	15,0	11,4	3,6	10,275
1970	14,7	11,7	3,0	10,316
1971	14,5	11,9	2,6	10,347
1972	—	—	—	10,374

Fenti adatok alapján csak néhány káros tünetre akarunk rámutatni, mint a mai magyar élet jellemzőjére:

1. A magyar népi szaporodási index 15 év alatt 75-80 százalékkal csökkent.

2. Az 1962-1972 közötti évtizedben a 6-14 év közti iskolások száma 400.000-rel (!) fogyott.

3. Művi elvetélések következtében — hivatalos adatok szerint 1957-1969. években 2,334.489 magyar életet pusztítottak el annak leghivatottabb őrei: magyar anyák magyar orvosok asszisztálásával. Ehhez hozzáadhatunk még a legutóbbi három év — 1970 - 1971 - 1972 — valószínű adataiként kb. félmilliót s akkor kapunk egy számot (2,834.489), amely közel van a 3 millióhoz, akkor is, ha a spontán abortusokat — ez kerekben 450.000 lélekvesztéget jelent — nem számítjuk. Van-e olyan nép a világon, mely ilyen mérvű vércsapást, önélet-pazarlást megengedhet magának a saját léte és fennmaradása kockáztatása nélkül?

4. Az ország lakosságának biológiai gyarapodása 15 év alatt kerekben 550.000 többletet eredményezett, vagyis 1,200.000 lélekkel kevesebbet, mint normális körül-

mények, illetve szaporodás mellett lehetett volna. Vagyis a mai (1972 jan. 1. adat) 10,374.000 lélek helyett 1973 elején legalább 11,587.000 embernek kellene élnie Csonkamagyarországon.

5. Az ifjúság korai megfertőzése. A 20 éven aluli leányok és asszonyok körében az elvetélések száma 1957 és 1972 között megháromszorozódott, vagyis 5,446-ról 18,280-ra emelkedett.

Felhozhatnók még káros következményként a munkaerőkiesést, népi előregedést, a nemzet etikai és ethnikai erőinek máris mutatkozó lassú sorvadását, ami különösen sport tekintetében mutatkozik.

A biológiai pusztulás okai

a) Az első helyen a hirhedt **abortus-rendeletet** kell említenünk, mely az orvosnak kötelességévé teszi, hogy «adott esetben» a terhességtől megszabadítsa a jelentzőket.

De joggal kérdezzük: miért került sor egyáltalán erre a rendelethez, amikor a két világháború a magyarság soraiból rendkívüli módon megtizedelte s csak az 1941. utáni években kb. egy millió ember kiesését mutatkozta a magyar népesedési fejlődésben? Egy, a Katolikus Magyarok Vasárnapjában leközölt, 1958-ban kicsempészett levél szerint a közegészségügyi minisztériumban volt egy bizalmas rendelet, amely utasítást adott «a magyar születési arányszám minden áron való csökkentésére». A cél a levél szerint: «a nem szláv magyarság kiirtása». Erre a rendelethez jegyezte meg az egyik érseki körlevél: «Amit a törökök és tatárok nem tudtak végrehajtani, azt most egy rendelettel akarják megtenni.»

Ugyanakkor lázas gyermekellenes **propagandát** fejtettek ki, aminek következményei azonnal mutatkoztak. Mivel a művi beavatkozások nem egy esetben különféle megbetegedéseket idéztek elő (rendellenes vérzések, gyulladások, meddőség, stb.), rendelkezés jelent meg ugyanez időben «A terhesség megelőzéséről», mivel ez kevesebb veszéllyel jár, de ugyanazt a célt szolgálja: a magyar népszaporulat lecsökkentését. (V. ö. Kat. Magyarok Vasárnapja 1958 márc. 26. sz.)

Hogy e rendelkezések mily eredményt hoztak, ma 15 év múltán a fenti számoszlopokban szemléltethetjük.

Fontos okként kell elkönyvelnünk a magyar népesedés ily gyorsütemű lecsökkentésében a **magyar falu tönkretételét** a kommunista kolhozok erőszakos bevezetésével. Minden nemzetnél a falu adta és adja a legtermékenyebb népi utánpótlást. Itt kint Svájcban még ma is hallottam olyan családról, ahol falun 13 gyermek van. A kolhozosítás azonban felforgatta Magyarországon a régi rendet, az ifjúság városokba menekül, vagy ipari pályákra igyekszik, ami szükségképpen maga után vonja a születések számának rendkívüli visszaesését. Ezelőtt 4 évvel kapott e sorok írója egy levelet otthonról, melynek adata

megrendítően kiábrándító. Abban a faluban, ahol a kommunizmus előtt 7-8-9-10 gyermekes család nem tartozott a ritkaságok közé, ezelőtt 4 évvel 2 születést és 15 halálesetet regisztráltak egy egész esztendőben. Ugyanazon falu lakossága pedig a régebbi állapothoz mérten kb. 300 lakóval kevesbedett. Kell ehhez még külön kommentár?

Az egészséges népesedési fejlődést gátló eszközök között szokás még emlegetni a nagy lakáshiányt, a nők nagyszámú foglalkoztatását — mert az ilyen nőknél a gyermekáldás 20 százalékkal kevesebb —, a szabad világ kereseti lehetőségeihez mérten a sovány hazai viszonyokat (pl. egy svájci munkás általában 7-8-szor annyit keres, mint egy magyar), s nem utolsósorban azt a tényt, hogy a magyarság jórésze elveszítette reményét a jövőben. (V. ö. Gombos Gyula: Húsz év után c. könyvével.)

Jövő kilátások

A magyar népi és népesedési fejlődés jövőjéről a hazai és külföldi Népeség-tudományi Kutató Intézetek sötét képet jósolnak. Magyarország lakossága az optimista számítások szerint is alig fog többet kitenni 2000-ben 11 és fél milliónál, holott normális fejlődés mellett 15 millió magyarnak kellene lennie a második ezredfordulón Csonkamagyarországon. A pesszimista számítások szerint pedig Magyarország lakossága 2000 körül nagyjából azonos lesz a maival. Ugyanily eredmény mutatkozik a munkaerő előreszámításokban: a jelenlegi átlag alig fog változni.

Röviden összefoglalva: a magyar fejlődés csak akkor ívelhet felfelé igazában, ha a hirhedt, nemzet-irtó abortus-rendeletet megszüntetik. Holmi kis gyermekgondozási segéllyel nincs segítve a helyzetet. E tekintetben tanulhatna a magyar kormány a románoktól. Amikor a román törvényhozás 1966-ban megszüntette és eltiltotta a törvényes művi vetéléseket, egyszerre ugrásszerűen emelkedett a születések száma, úgyannyira, hogy a román szaporodási index (11,6%) a legmagasabb volt egész Európában. Azonkívül a román törvény emelte a családi pótlékot, megszüntette a fogamzásgátló szerek behozatalát, erősen megnehezítette a válásokat, intenzívebb lakásépítő programot létesített, s növelte a bölcsődék és óvodák számát.

A külföldi magyarságnak éppen ezért ez utóbbira kell koncentrálnia figyelmét elsősorban nyomást gyakorolnia a jelenlegi magyar kommunista kormányra valamiféle formában — memorandum, táviratküldésekkel vagy más úton — felhívva a figyelmét az abortus-rendelet nemzetirtó hatásaira. Hangsúlyozva: hogy a rendelet visszavonása a nemzet vitális érdeke s jövőjének biztosító záloga. Aki ezt megtehetné s mégsem teszi meg: az a magyarság elveszejtője, legnagyobb ellensége.

Viszont az igaz hazafiság mértékét az adja meg: mennyi magyar életet tudunk megmenteni a jövő számára.

VECSEY LAJOS

Hogyan él a többgyemekes család?

Kommentár nélkül közöljük egy otthoni édesanya levelét kint élő barátjánőjéhez.

«Minden nap gondolok rád. Igen nagy volt a lelkiismeretfurdalásom, hogy csak nem írok neked. Tegnap azután számot vetettem, hogyan lehet, hogy soha nincs időm. Kiderült, hogy a házon kívül végzett munkám, ami egyrészt lakatosmunka, másrészt ebédvívés, anyagbeszerzés, könyvelés, sőt még időnként nagytakarítás is, kb. 40-45 órát tesz ki hetenként. Ha még ehhez hozzáteszük, hogy egyik vasárnap érettségi találkozáson volt, a másikon az itteni szokás szerint a mindenszenteki temetői látogatást tettük, a harmadikon pedig Piroska csomagolt egyhavi külföldi útjára, ezzel megmondtam mindent.

Újság pedig bőven van. Piroska jelenleg zenekarban játszik, olyan helyen, hogy megelőzi a főiskolásokat és volt tanárjait is. Mellette szakmai tagozatot végez. Jelenleg a zenekar pár nap híján egy hónapos turnéra megy külföldre. Így jut ki ő is.

Tom most harmadikos a gépipariban. Nem éppen a legjobb bizonyítványa van, de fizikából és minden lényeges tárgyból jó jegye van. Azért ő is egyetemre készül. Az iskolában már most is van előkészítő tanfolyam, buzgón látogatja. Egyébként is igen aranyos, jólelkű gyerek. Teljesen édesapám, testben, lélekben. Mindig mondom, hogy az egy szem fiam többet ér, mint az öt lány együtt. Legalább is nekem igen jó segítségem. Mostantól kezdve ő is nagyon törekszik az iskolában is. Valahogy nincs kedve átvenni a műhelyt. A szakmát viszont szereti és a körülményekhez képest érti, tudja is. Sajnos azonban, itt igen nehéz bekerülni az egyetemre vagy főiskolára. Meg azután övőre sorozzák is. Ugye milyen hihetetlen? Úgy rohan az idő, hogy szinte el sem képzeljük, máris vége az egész évnék.

Sárika is törekszik. Neki azonban nehezebb dolga van, mert nagyobb a szorgalma, mint az esze. Bizony neki keményen meg kell dolgoznia a tudásért. Igaz, hogy amit egyszer megtanult, nem felejt el. Félek azonban, hogy egyszer eljön az idő, amikor nem lesz annyi ideje, mint amennyire szüksége volna. Ráadásul őt bántia is, ha nem a legmagasabb eredményt éri el.

A nagyokkal nincs is semmi bajom. Hiába, őket még én neveltem, nem a környezet. Igaz, Piroska örök lázadó. Mindig elkeseredik, miért vannak társadalmi szokások és miért kell mindig valamilyen kialakult rendhez alkalmazkodnia. Gondolom azonban, hogy ez csak éveinek számától van és alapjában véve helyesli és megértő az a világnézet, melyben felnőtt. Nyugodtan engedem el, és nagyon csalódnék, hogyha nem így viselkedne.

A kicsinyekkel azonban nehezebben boldogulok. Itt a telepen teljes a közömbösség. Legalábbis, ami a világnézetet illeti. Ez rosszabb, mint az ellenkezője. Nincs amivel vitatkozzanak, nincs amiben állást kellene foglalniuk.

Különben is Éva a legbutább a társaságból. Neki fáj gondolkodni. Ő az a gyerek, aki megtanulja szóról szóra a leckét, de ha belekérdezel olyan butaságot mond, hogy pl. a gyárakat kibányásszák. (Megtörtént.) Ráadásul nincs is benne annyi szorgalom, hogy

megtanulja szóról szóra. (Bár nem tudom, érdemes-e?) Így azután, ha anyu nem néz a körmére, még azt is el tudom képzelni, hogy megbukik. Mert csak a barátnőivel szeretne lenni. Azok sokkal könnyebben tanulnak, mint ő. Jóval több a szabadidejük. Így azután Évike csak elégedetlenkedik, hogy nincs sem mire ideje. Ráadásul ő is gépipariba szeretne menni. Hogy hogyan állná ott meg a helyét? Ha egyszerű gimnáziumba adom, az ott szerzett gyenge érettségivel mi lesz belőle? Leginkább gép- és gyorsíró iskolába volna való, mert jó a kez ügyessége és a helyesírása. Ezek az egyszerű irodai segédek azonban rengeteget dolgoznak semmi fizetésért. A lefőbb munkájuk, hogy jó kávét tudjanak főzni. Meg mosogatnak az előadó urak és kisasszonyok után.

A kis Bözsike is igen hanyag az idén. Képzeld el, hogy most, ötödikben kell újra, mint valami elsőst minden nap átnézni, elvitt-e mindent. Olyan csekélység, hogy van-e tolltartója, ceruzája, tolla stb., őt bizony nem érdekli. Még a leckéje, vagy a teljes felszerelése is gyakran hiányzik az órától.

Esztike változatlanul igen jó az iskolában. Otthon viszont olyan, mint valami királykisasszony. Szinte sértésnek veszi, ha valamit segítenie kell. Ráadásul azt szeretné, ha úgy foglalkoznék vele is, mint pl. Évával. Pedig örülök, hogy legalább vele nincs gondom.

Látod, amint a gyermekek nőnek, sokasodik velük a probléma is. Hiába, sokat vannak egyedül. Én pedig nem tudom, mint oldjam meg. A pénz is kell. Megoldást ugyanis attól várok, hogy elköltözzünk innen, hogy egy helyen lenne a lakás és a műhely. De ha változtatni szeretnénk a helyzetünkön, akkor márékkal kellene a forint.

Igaz, hogy az itteni felfogás szerint a mások jól keres. Összességében nem is panaszkodhatom. Megvan a havi tízezer. De több nem is lehet, mert a fennálló rendeletek szerint a tiszta jövedelem 90%-os adó alá esik. Ez a pénz rengeteg lehet 3-4 tagú családnak, de a mi kilenc személyünknek alig 1300.— forintot biztosít fejenként. Az országos átlag 1400.— felett van. Mindezt nem panaszképpen mondom, csak éppen, hogy a helyzetet érzékeltessem. A lakás kikapartatása 7000.— forintba kerülne. Szép szám ugye?

A kocsink továbbra is hű maradt önmagához. Most meg a tengelye törött el. Szerencse, hogy itt a másik, amit nem fogunk már úgysem üzembe helyezni. (Szintén igen használtan vett kocsit!) Most újabb része vándorolt át. Nem kellett alkatrész után futkosni. Egyébként a gépkocsiadót is fel fogják emelni kb. a duplájára. Ezt ugyan helyeslem, hiszen az utakat kinek a pénzből építik, ha nem azokból, akik használják? Azt azonban nem engedhetjük meg magunknak, hogy két kocsink legyen.

Bocsáss meg a rengeteg hibáért, de nincs hozzá idegzetem, hogy kiküszöböljem őket. Az ujjak előbb mozognak, mint az eszem. Várom kedves levelét és sokszor csókollak

ALÁÍRAS

Hallgatás, mely elmarasztal

A hét bármelyik napján is veszed kezded az újságot, hallgatsz a rádiót, vagy nézed a TV-t, a nagyvilág tör be rajtuk keresztül lelkedbe. Napról napra értesülsz a világban történő eseményekről, elsősorban természetesen olyanokról, amelyek érdekesek, melyek szenzációt jelentenek, mint pl. gyilkosságok, gyűlölködések, az emberi önzés és kegyetlenség szélsőséges kilengései, — és a jóléti társadalom színre festett kulisszái mögött meghúzódó testi, lelki sok nyomorúság. Nincs a világnak, meg az emberi életnek olyan területe, amely itt kivételt képezne: megnemértés és széthúzás a családi életben, irigység és fúrás munkatársak között, könyöklés és hatalomvágy a pártokban és szervezetekben, igazságtalanság az alattvalókkal szemben, háborús uszítás a világ egyik, nyílt háborúskodás a világ másik sarkában. Bizony száz arca van és ezer neve a sok emberi gonoszságnak, melynek híreit napról napra házhoz szállítva kapod.

De mit használ, ha mindezt halljuk, látjuk és egyszerűen tudomásul vesszük? Csak azért, mert (még) nem a mi bőrünkre megy a játék? Vajon nem lesz-e igaza Martin Luther Kingnek, az amerikai négernek lekipásztornának és szószólójának, aki egyszer profétai szavakkal dörömbölt a kortársak elfásult lelkiismeretén: «A mi generációnk egykor nemcsak az elvetemült emberek gyilkos szavai és tettei miatt lesz kénytelen meakulpázni, hanem a még meglévő emberi jóság és igazságérzet bűnös hallgatása miatt is!» Jól ismerjük a talán minden nép nyelvén élő közmondást: «Hallgatni arany, beszélni ezüst!» A magyar népi bölcsesség ezt megtoldotta még egy másikkal is: «Ne szólj szám, nem fáj fejem!» Mindez igaz! Vannak helyzetek, amikor tényleg okosabb hallgatni, hogy az ember így bajt és kellemetlenséget hárítson el a maga, vagy mások feje felől. De akkor, amikor bűncselekmények áradatával hatalmas méretű rendőrszervezetek hiába próbálkoznak megküzdeni, amikor az erkölcsstelenség férgé már az emberi lét gyökereit rágja, — a keresztény világnézetet, a Krisztus hitén felépített társadalmat nem hallgathat. A hallgatás itt nem okosság, nem józan belátás, hanem egyenesen gyávaság és megalkuvás. Az előbb idézett Martin Luther King lemondott a hallgatásról és ezt életével fizette meg. Hallgatása azonban azt jelentette volna, hogy osztja azok nézetét, akik úgy gondolják, hogy a világon kétféle ember-típus van: az egyiknek mindenhez van joga, a másikkal meg semmihez. M. L. Kingnek volt bátorsága kimondani az igazságot, még akkor is, ha bevették érte a fejét, — mert kereszténynek vallotta magát és úgy érezte, ezzel tartozik Urának, Jézus Krisztusnak.

A mai idők erkölcsi, politikai, társadalmi és sok esetben vallási eretnokségeivel szemben elsősorban az egyháznak és az egyháziaknak kellene hirdetni a krisztusi tisztaság, jóság, igazság és szeretet alap-

elveit. De a «Humanae vitae» kezdetű körlevél óta, melyben a keresztény tanítás alapelveit rakta le az egyház a születésszabályozás kérdésében, nem volt hasonló értékű, rangú és horderejű egyházi megnyilatkozás korunk erkölcsi és társadalmi problémáival kapcsolatban. Az embernek az a gyanúja, hogy az egyház nem mer nyilatkozni. A világszerte felhangzó gúnyos hahota, meg bosszankodó felhördülés, — még egyháziak szájából is, — mint-ha kedvét szegték volna az egyháznak, hogy meghirdesse, vagy újból figyelmeztessen a keresztény igazságokra. Vajon elfelejtette volna, hogy a kereszt bölcse-sége botránykő volt már kezdet óta? Az volt Athénben, ahol az európai műveltség bölcsője ringott, — a maga egyszerű, világos tanításával, mert nem sok fejtörést és töprengést követelt, hanem csak hitet. Az volt a gazdag és léha Rómában, mert az emberi önzést és szenvedélyeket nyirbáló szigorú erkölcsi elveivel elevenbe vágott. Az volt az egész történelem folyamán, amikor az egyes korok és divatok hit- és erkölcstani eretnokségeivel küszködött, ... de soha nem hallgatott! Hogy napjainkban újra botránykő lett a keresztény igazság? Igen, de miért kell ettől megijedni? A názareti Mester sem hallgatott, nem vette egyszerűen tudomásul az emberi gonoszságot, kora visszaéléseit, — nem siránkozott fölöttük, hanem állást foglalt velük szemben, akár szívesen hallgatták a kortársai, akár nem. Síkra szállt velük szemben és Isten jogai mellett még akkor is, amikor megnemértésre és visszautasításra talált. Ez a krisztusi kiállás példamutatás kell legyen az egyház számára, hogy a mi korunk világnézeti divatjai, mondhatnánk így is: hóbortjai ellenére is maradjon hű hivatásához, hirdesse félelem és megalkuvás nélkül az igazságot, a jóságot, tisztaságot és szeretetet evangéliumát, «mely sokaknak botrány és ostobaság, a meghívottaknak azonban Isten ereje és Isten bölcsessége.» (1 Kor. 24.)

De tévednek maguk az egyháziak is, amikor azt hiszik, hogyha kitérnek a kényes kérdések tárgyalására, illetve megfelelő állásfoglalás elöl, ezzel minden el van intézve. Javukra és mentésükre kell talán írunk, hogy Róma hallgatása, meg egyes modernista teológusok fülsiketítő hangoskodása miatt sokszor elveszítik a világos látást (és sok esetben majd a hitüket is). Nem mernek állást foglalni talán azért is, mert hozzá vannak szokva a felső irányításhoz s mert ez hallgat, hát hallgatnak ők is. Vannak papok, akik viszont azért nem mernek nyilatkozni, hogy el ne riasszák üresedő templomaikból a híveket, vagy legalábbis azok egy részét, akik abban reménykednek, hogy az egyház «megérti az idők szavát és meareformálja a krisztusi tanítást», vagyis átalakítja a mai pogányság képére és hasonlatosságára.

Tény, hogy nagyon sok egyházi férfiú elfelejtette Szt. Pál lelki fiához, Timóteuszhoz intézett szavait: «... hirdesd az evan-

géliumot, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan. Érveld, ints, buzdíts nagy türelemmel és hozzáértéssel!» (2 Tim. 4, 2.) Éppen ezt az egyenes szentpáli magatartást hiányolják ma mindjobban a komolyan hívó keresztények. Egy fiatal egyetemi hallgató például így adott hangot elégedetlenségének a speyeri egyházmegye lapjában: «... az egyházban elhatalmasodó puha magatartás lesz általános irányadó tényezővé a felelősséget hordozó személyekben. Hol van püspökeink és papjaink világos, bátor megnyilatkozása? Megnyugtató és elkendőző kijelentésekkel, meg nem lágyult gerinccel ma nem lehet babérratni. Ahelyett ugyanis, hogy minden mellébeszélés nélkül hirdetnék az evangéliumot, az egyház lassan átalakul humanista-erkölcsi egyesületté, hogy divatos popszínekre festve (beat-misék, party, vitaesték) megnyerje az ifjúságot. Pedig éppen ez helytelen. Mert minél színtele-nebb és elmosódottabb lesz az egyház magatartása, annál kevesebb lesz a fiatal-ság érdeklődése iránta. Ha az egyház nem lesz más, mint legfeljebb egy «vöröske-reszt», vagy vitaegyesület, akkor igazán nem lesz érdemes, hogy a fiatalok problémáikkal hozzá forduljanak és nála keres-senek biztos eligazítást!... Az egyház elveszti hitelét és nem lesz érdekes többé, ha tevékenysége csak abból áll, hogy ma-gukcsinálta társadalmi reformátorok nótáit fújja, — kis keresztény színezetű módosítással. A teológusok modernista teológia után futnak, melyben Jézus legfeljebb egy emberbarát szociálforradalmár szerepét tölti be. De hol marad a hit meghirdetése a túlvilági életben, a személyes Istenben, Krisztus istenségében, megváltói halálában, testszerinti feltámadásában és másod-ik eljövételében? A keresztény világnézet e teológusoknál úgy jelentkezik, mint a természet, mely teljesen szabad helvet és kezdet ad az istenhít kialakítására. Egy istenhít kialakítására, mely kicsit szocia-lista, egy kicsit forradalmár és egy kis hasis hozzáadásával mindenki számára elfogadható. De ez-e az egyház célja, — ez-e a hit értelme? Szociálpolitikai hirdeté-mveket, emberbaráti programokat és erkölcsi felhívásokat hall az ember ma minden utcáskon. A keresztény igazságok meghirdetését ma nem hallgatják szívesen, de hatnak! A mai fiatal várja a kihívást. Nem akarja, hogy a szájaíze szerint beszéljenek. A világos állásfoglalás meggyő-zi őt. Akkor újra lesznek majd egyéni-ségek...

A keresztény hitigazságok világos megfogalmazása, bátor püspökök és papok szájából, kell legyen az első lépés, hogy a «báránkáknak» újra talált adjanak a lába alá. Akkor nem lesz többé szükség valláspótléokra, meg személyi kultuszra!... («Pillér», 1972. 50. sz.)

Ennek a fiatal kereszténynek meglátásai komoly reményekre jogosítanak. Mert megdöbbentő ugyan amit és ahogyan ír, de legalább nem hallgat és sorából kiolvasható az őszinte gond és szorongás az egyház és az egyháziak hallgatása miatt. Ma sokat írnak és beszélnek a hívek nagykorú kereszténységről, meg demokráciáról

Ha a pápa elmenekülne Rómából...

Ez a kérdés már számos író fantáziáját foglalkoztatta, de a mai szenzációéhes és álmisztikus közvéleményt nem kevésbé izgatja ez a lehetőség. Sienkiewicz *Quo vadis?* című közismert regényében arról ír, miként akar elmenekülni Péter apostol, az első pápa, az üldözések elől Rómából, amikor találkozott Jézussal, aki Rómába tartott és megrendülten kérdezi az Udvozítótól: «Hová mész, Uram?» Jézus így válaszol neki: «Rómába, hogy újra keresztre feszítsenek, mert te el akarsz menekülni az üldözések elől!» Mire Péter, megbánva gyávaságát, visszatér Rómába, hogy hősiiesen szembenézzen a vértanúhalállal.

Hugh Benson, a canterbury-i anglikán érsek fia, katolikus hitre tért, majd pap lett és jelentős regényeket írt, így többek között megírja híres munkáját, «A világ urát», amely nagy feltűnést keltett. E regény rövid tartalma a következő: a szabadkőművesség nagymestere a pápaság megsemmisítésére törekszik. A nagyhatalmak kormányai mind a befolyása alatt állnak. Ezért hevesen üldözik az egyházat, amely a föld alá szorul. Olaszországban is oly erős az üldözés, hogy a pápa, néhány bíborosa kíséretében, titokban külföldre menekül. Mégpedig a Szentföldre. Árulás folytán azonban a szabadkőművesség nagymestere, aki az Antikrisztus jegyeit viseli, megtudja a Szentatya tartózkodási helvét. Egy repülőketék jelenik meg Betlehem felett, ahol a pápa éppen a szentmise átváltoztatásának szavait mondja. Az első bomba kioldása előtt azonban megkezdődik a világ vége és a Szentatya a konszekráltsággal az égbe emelkedik.

A lengyel Sienkiewicz és az angol Benson regényei után legújabbban egy hasonló tárgyú könyv jelent meg a párizsi katolikus Cerf Kiadónál a francia Gérard Bessière tollából «Le pape est disparu», «Eltűnt a pápa» címmel. A regény a mai időkben játszódik és arról szól, hogy a konkλάβé új francia nemzetiségű pápát választ, aki előzőleg egy kis egyházmegye püspöke volt, de kitűnő érzékkel rendelkezik az egyház mai problémái, különösen az inari társadalom lelki igényei iránt és ezért

az egyházi életben. Akkor, amikor az egyháziak sokszor kislelkűek, bátortalanok, a hívek mutassanak példát és intsék hűségre, a keresztény hitigazságok bátor és világos meghirdetésére az egyháziakat. Mert hallgatás és némaság a halál birodalma, — Krisztus szavának és akaratának meghirdetése viszont igazság és élet.

Az itt leírt gondolatok csak emberi gondolatok és éppen ezért nem tartanak igényt a tévedhetetlenség jogcímére. Céljuk csupán az, hogy elgondolkoztassanak és néhány jófelművel kialakítására megvalósítására ösztökéljenek — egyháziakat, világiakat egyaránt — az elkövetkező új esztendőben.

MEGYESI ANDRÁS

minden törekvése oda irányul, hogy korszerű lelkipásztori módszereket vezessen be. Ez azonban nem sikerül, mert környezete nem érti meg. Egy alkalommal bíboros-államtitkára kihallgatáson jelenik meg nála, de nem találja a pápát, aki nyomtalanul eltűnt. A rendőrség is hiába kutat utána. Egyesek úgy vélik, hogy elrabló hatalmas váltságdíjat követelnek majd érte. A sajtó, a rádió és a televízió a legfantasztikusabb találgatásokkal foglalkoznak, míg végül megtalálják a Vatikánban az eltűnt pápa levelét, amiben röviden ez áll: «A legsürgősebben el kell hagynom a Vatikánt, hogy megkísérleljem küldetésemet az egyházban az evangélium szellemében teljesíteni. Szándékomat közölni fogom, amikor arra az időt elérkezettnek látom. Isten Lelke legyen veletek!» A levél semmiféle célzást sem tartalmazott tartózkodási helyére vonatkozólag. A regényből azonban megtudjuk, hogy Jácint pápa rangrejtve Párizsban tartózkodik, ahol egy gyárban nehéz napszámosmunkát végez, súlyos terheket kell hordoznia. Havi 300 frankért szobát bérel, szomszédai, csupa kisember, hamarosan megszeretik. Munkatársai meghívják a gyűléseikre, ahol bérharcról, sztrájkokról és szociális problémákról van szó, de a pápa titokzatos eltűnéséről is tárgyalnak, mit sem sejtve, hogy a szökevény köztük van. Így sok érdekes véleményt hall munkatársaitól, a pápa hivatásáról, felelősségéről és az egyszerű emberek lelki igényeiről. Társai megkérdezik tőle, mi a felfogása az eltűnt Jácint pápáról? Kérdésükre megvallja nekik, hogy a pápa eltűnése Rómából komoly gondot okoz neki, mert talán hamarosan minden kereszténynek, de nem-kereszténynek is menekülnie kell. A pápa elveszíti munkahelyét és taxisofőrként keresi meg kenyerét. Egyik munkatársa, Marcel, aki ezt az állást szerezte számára, nyíltan megkérdezi tőle, nem volt-e azelőtt pap. A pápa igennel felel, de nem veszi el ezért sem barátja szeretetét.

Egyszer egy idősebb hölgy leállítja taxiját, hogy a mont-martre-i Szent Szívtemplomba hajtasson. A jámbor lélek nem is sejt, hogy a kocsis vezetője maga a pápa! Mikor a hölgy elmondja, hogy a templomban gyónni akar, a pápa-sofőr is felhasználja az alkalmat, hogy meggyónjék. Rómából való távozását így fogalmazza meg a gyóntatóatyjának: «Elmenekültem a felelősség súlya elől. «Mikor a gyóntató felszólítja, hogy konkrétan fejezze ki magát, a pápa kitérően azzal válaszol, hogy az sok időt venne igénybe. Mire a kap megkérdezi, mi a foglalkozása, a pápa erre azt feleli: taxisofőr. E rezerváció mentalisszal megmenti gyóntatóját egy álmatlan éjszakától.

A pápa résztvesz egy jazz-misén. E rendkívüli istentiszteleten sok buzgó, hosszúhajú, különös öltözetű fiatal talál. Az őszhajú miséző pap, korát meghazudtoló hévvel és meggyőző erővel hirdeti prédikációjában, hogy a legnagyobb rossz a vi-

lág az egyedüllét, a gyűlölet és az önzés. Krisztus megosztja kenyerét velünk, amely egy új világ kezdete. A pápa nem fedi fel kilétét a miséző pap előtt, hanem a hívekkel együtt megáldozik. A mise után valaki megjegyzi a rangrejtett pápának, mennyire tetszett neki ez a szentmise, míg egy másik botránynak nevezi. Itt döbben rá Jácint pápa arra a tragikus szakadásra, amely korunkban a haladó és konzervatív keresztényeket megosztja. A regényíró a továbbiakban beszámol arról, mi történt a Vatikánban a pápa eltűnése után. A világ püspöki karainak megbízottai rendkívüli szinodusra gyűlnek össze, hogy megoldják a nehéz helyzetet. Mivel a pápa eltűnése óta semmiféle életjelt nem adott magáról, felmerül egy új pápa választásának lehetősége. A pápa azonban sürgönyileg tiltakozik, amelyben ez áll: «A püspöki szinodus jogellenes. Zsinatot kívánok összehívni, amelynek helyét közölni fogom. Pünkösöd.» Az éjszakai Párizson keresztül vezető útjain Jácint pápa, mint taxisofőr, egy új egyetemes zsinatról álmodozik amely az egyház számára pünkösdi megújulást jelent. Ezzel a befejezetlen, gondolkodásra késztető képpel végződik a regény, amelyről nehéz kritikát mondani. A szerző más vallásos tárgyú regényt is írt, «A rangrejtett Isten» és «A keresztényekről és szavakról» címmel. Ezt a pápáról szóló regényét Bessière bizonyára azzal a szándékkal írta, hogy felvesse a kérdést, vajon a II. Vatikáni Zsinat hozzájárult-e a vallási megújuláshoz és szavaiból kicseng a rámai kúria eddigi strukturájának megváltoztatására irányuló törekvés. Bessière egy új pápa-típus, vagy mai szóval: image után kutat, egy olyan pápa-eszmény után, aki szakít a jogi egyház formáival és ismeretlenül elmerül a nép között. Ezt fejezi ki jelképesen ez a menekvés. Azonban felmerül a kérdés, nem jelent-e ez menekvést a felelősség elől, bizonytalanságot és zűrzavart okozva az Egyházban? A pápa, mint ahogy azt Sienkiewicz regényében kifejti, sosem menekülhet el, mert az csak pánikot és zavart idézne elő, hiszen az Egyház szervezete Krisztus akaratából hierarchikus, amely azonban nem zárja ki a strukturák demokratizálását, megújítását és korszerűsítését. A pápa azonban a világ végezetéig Krisztus földi helytartója marad tévedhetetlen tanító, papi és irányító hatalommal, akinek küldetéséhez tartozik, hogy helvén maradjon és helyt álljon a legnehezebb körülmények között is. Mint ahogy VI. Pál sem gondol a lemondásra, hanem az egyházi reformot szigorúan a II. Vatikáni Zsinat szellemében kívánja végrehajtani. Éppen ezért oly nehéz a helyzete a szélsőséges újítók és a mereven csak a régi formákhoz ragaszkodó hagyománytisztelők keresztütlében. Ezt a végső tanulságot vonhatjuk le Bossière érdekes, mai problémákat felvető könyvének elolvasása után.

IKVAY LÁSZLÓ

A pápa és a béke

VI. Pál pápa mint minden évben, úgy az idén is, Karácsony előtt, amikor a kúriai bíborosok és a vatikáni hivatalok tisztviselői kifejezték előtte jókívánásaikat, áttekintette az Egyház és világ helyzetét. A feszültségek csökkentésére irányuló törekvéseknek megfelelően óvatos hangnemben, a nehézségek tudatában bár, de optimista stílusban beszélt. Az Egyház belső életét nyugtalanító problémák közül az ellenkezést, a kontesztációt és a fegyelem krízisét említette. Vigasztaló mozzanatnak tartja, hogy az Egyházban jelentkezik a szemlélődő élet, a kontempláció iránti vágy.

Albánia a vádlottak padján

A katolikus egyház, illetve a keresztények szorongatott helyzetéről szólva, az idén Albániát emelte ki. Ez a területileg kis ország megtagadja az Egyháztól az élethez való jogot. Pásztorait elhallgattatta. Nincs tekintettel arra, hogy keresztény népe nagy múltra, kimagasló szellemi és lelki értékekre tekint vissza. Nem sokkal jobb helyzetben van az Egyház egy másik népes országban — folytatta a pápa — nyilván Kommunista Kínára gondolva, de nevét nem mondta meg.

A többiről inkább hallgat

Mi lehet a pápa véleménye a Szovjetunióban és a vasfüggöny mögé került többi országban a katolikusok sorsáról? Erről a Szentatya jobbnak találja nem nyilatkozni. Elég, ha figyelemmel kísérjük az eseményeket. Ezek önmagukért beszélnek.

A Szentatya azonban nem adja fel a reményt és a küzdelmet, hogy ezekkel az országokkal, illetve kormányokkal kapcsolatba lépjen. Tudatában van, hogy törekvéseit ezekben az országokban ideológiai nehézségek akadályozzák, de megvan benne minden jó szándék, hogy ezeket leküzdje. Az Egyház sehol sem tart igényt jogi előnyökre, kiváltságokra. De elvárja, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete által kihirdetett emberi jogokat rá nézve is érvényeseknek ismerjék el. Adják meg az Egyháznak mindenütt a lehetőséget, hogy hivatását teljesíthesse. Hirdesse az evangéliumot, gyakorolja a felebaráti szeretetet, élje a hitét, mert ebből nemcsak a keresztényeknek, hanem a társadalomnak is haszna származik. Az Egyház tiltakozik az ellen, hogy bárhol ellenséget lássanak benne és harcoljanak ellene. Az Egyház mindenkinek szövetségese, aki a jóért, a nemesért és a szépért küzd.

A béke szenvedélyével

A világ helyzetével foglalkozva a pápa kijelentette, senki sem térhet ki a felelősség elől, amikor az igazságosságon és a szilárd jogrenden felépülő béke érdekében kell cselekednie. Meg kell próbálni min-

den lehetőséget, hogy az emberiség jogos kívánságának, a háború megszüntetését sürgető vágyának eleget tegyen. A fegyverkezés korlátozása és ellenőrzése, főleg a tömegpusztító fegyvereket illetően, még nem jelenti a béke biztonságát. Meg kell valósítani a teljes lefegyverzést. A fegyvereket meg kell semmisíteni és új módszereket kidolgozni a nézeteltérések megoldására. Az Egyház és a Szentatya ezt a törekvést támogatja. Minden erőszaknak értésére kell adni, hogy nincs helye az emberiség körében. A népek erőszak nélkül, józan ésszel is meg tudják oldani problémáikat.

A vietnámi tárgyalások

megszakításának okait nem látjuk tisztán — folytatta a pápa. Csalódást jelentett, hogy nem jött létre olyan egyesség, amely véget vetett volna a háborúnak. A Közkelet-i fegyverszünet sem megnyugtató, mert a sűrűn ismétlődő összetűzések nagyobb veszélyeket hozhatnak a népekre. Itt is sürget az igazságos béke megteremtése, mely rendezi a palesztinai menekültek problémáit is. Úgyszintén Északírországban is helyre kell állítani a békét. Nem elegendő azonban a békéről csak beszélni, a békéért szenvedélyesen kell küzdeni — hangoztatta ismét a pápa.

Kérdés azonban, hogy méltányoljuk-e mindenütt a Pápa őszinte, szenvedélyes küzdelmét az igazságos békéért? Éppen Vietnámban tapasztalta a Szentatya, hogy itt az igazságos béke legnagyobb akadálya a kommunizmus, pontosabban a kommunista ideológia, és az arra felépülő világhatalmi törekvés. Ki ne emlékeznék a Vatikán 1966-ban kifejtett széleskörű diplomáciai tevékenységére, a Pápa személyes írásbeli üzenetére, amit Hanoi, Peking, Moszkva, Washington és Saigon vezetőihez intézett kérvén őket, kerüljenek el minden lépést, ami a helyzetet súlyosbíthatná. Washington és Saigon azonnal készen állt a háború befejezésére, az igazságos és méltányos béke helyreállítására. A kommunista vezetők azonban különféle ürügyekkel kitértek a Pápa kérése elől. A Pápa súlyosan csalódott, de ennek ellenére folytatta a béke érdekében tevékenységét.

Még több áldozatot követel a katolikusoktól

Olyan szenvedéllyel keresi a békés megoldás lehetőségeit, hogy a katolikusoktól és főleg az Egyházért sokat szenvedőktől tudatosan újabb, nagyobb áldozatokat követel. A szenvedélyes béke-keresés vitte rá, hogy a legkisebb ellenszolgáltatás nélkül kihozassa Míndszenty bíborost Magyarországról. A Vatikán béke iránti szenvedélyét fejezte ki Casaroli érsek egy évvel ezelőtt Milánóban, a Nemzetközi Politikai Tudományok Intézetében tartott elő-

adásában. Alig három hónappal Míndszenty bíboros kihozatala után a Pápa «külügyminisztere» kijelentette: a kommunista kormányokkal folytatott dialógus nem jelentette és nem jelentheti azok elhagyását illetve megtagadását, akik harcoltak és szenvedtek az Egyházért; ellenkezőleg — hangoztatta Casaroli érsek — a Szentatya szolgálataira áll és számít rá, hogy megvan bennük az együttműködésre való hajlandóság és készség, hogy a magasabb érdekért, ami az Egyház és nemzetük érdekét jelenti, nagylelkűen feláldozzák magukat. Bizonyos értelemben ez a tisztelet kinyilvánítása azokkal szemben, akik hűségükkel lehetővé tették, hogy az Egyház fennmaradjon és a másik fél meggyőződött arról, hogy helyre kell állítani a dialógust vele.

Aggasztó kérdés

Míndszenty bíboros és mások meghozták az újabb áldozatot is, de eddig egyikük sem jelentette ki, hogy meg lenne elégedve a vatikáni törekvések által elért eredményekkel. Az események inkább arról tanúskodnak, hogy a kommunista rendszer mindenütt visszaél a Pápa és a Vatikán szenvedélyes béke szándékával és olyan helyzetet teremt, mely sokkal több lehetőséget biztosít az Egyház békés eszközökkel való rombolására, mint annak megerősödésére. Ez a folyamat sokkal aggasztóbb a jó harcot végig-harcolt és a börtönöket vállalt főpásztorok, papok és hívek számára, mint amennyi vigaszt meríthetnek a derűlátó nyilatkozatokból. A hallgatás illetve a derűlátó nyilatkozatok sokkal fájdalmasabban érintik az elnyomott katolikusokat, mint üldözőik csapásai. Litvániából írta egy pap: mennyire vártuk a Szentatya szavát! Reméltük, hogy litván nyelven is kíván boldog ünnepet! De hiába! Oroszul, kínaiul, vietnámi nyelven elhangzott a jókívánás, de litvánul nem. Ki érti ezt a diplomáciát? A szenvedélyesen akart igazságos békéhez nem tartozik hozzá, hogy Litvániában szüntessék meg a katolikusok üldözését? A Pápanak mély fájdalom okoz szenvedő testvérei sorsa. Talán ezt akarta kifejezni, amikor azt mondta legutóbb, hogy szándékosan hallgat ezekről az országokról. Hallgatásával azonban az üldözők inkább visszaélnek.

FÁBIÁN KÁROLY

Litván katolikusok nagy számban kíváncsi engedélyt kértek a SZU kormánytól — jelentik az ELTA PRESS, Rómában megjelenő lap. Petícióban nyújtották be követelésüket a kormányhoz és helyzetüket a SZU-ban élő zsidóság helyzetéhez hasonlították. Mint ismeretes, az év elején Brezsnyevnél 17 ezer litván katolikus tiltakozott vallásszabadságának korlátozása miatt. Az utóbbi hónapokban is több városban tiltakozó megmozdulás volt a szovjetek vallásellenes politikája miatt.

Magyar levél Indiából

Ha bár homályosan megy nálam az édes anyanyelvünk, mégis hónapok óta óhajtok egy kis ismertetést küldeni ebből a nagy, titokzatos Indiából, ahol szerény missziós életemmel szolgálom Krisztust és e szenvedő népet az őserdők táján.

Az én kis szülőfalum Olaszfa Vas megyében. Néha emlékszem a kedves nótánkra: Vas megyei gyerek vagyok, Vas megyében születtem...

1937-ben, 15 éves koromban mentem ki Belgiumba tanulási célból. Kis korunkban elvesztettük szeretett édesanyánkat és a megárvult család tagjai szétszóródtak. Nagynéném, domonkos apáca közbenjárásával kerültem ki Belgiumba. Ott hallottam Krisztus hívó szavát messze Indiába. 1949-ben jöttem ide.

Azóta mindig a szegény elmaradott benszülöttek között dolgozom az őserdők és hegyek láncában. Tanítjuk őket, ápoljuk a betegeket, látogatjuk a falvakat. Mindig oda megyünk, ahol nagyobb a nyomor. Segítjük a családi problémákat megoldani és azon törekszünk, hogy megismerjék Krisztus végtelen szeretetét.

Ma már majdnem minden egyházmegegyében indiai püspökök vannak. A szerzetesrendek előjárói is legnagyobb részben benszülöttek. Ez azt mutatja, hogy az Úr megáldotta a missziósok küzdelmét. Mindnyájan azon törekszünk, hogy India egyháza a maga lábán álljon és hirdessék az Evangéliumot. De még mennyi a munka!... Kemény élet, amit a lemaradottság, nélkülözések és az éghajlat okoz.

1967-ben vállaltam gyenge vállaimra új misszióink vezetését. A szegény nép már 22 éve várt ránk. 18 falu tartozik a központunkhoz. Ma a keresztények száma közel van a 8 ezerhez. Két benszülött lelkes szegény hívei segítségével épített számunkra szerény, kicsi hajlékot, ami megfelel 5 személynek. Jelenleg 9-en vagyunk. Ma már a folyosónk teteje olyan romlott állapotban van, hogy a monszun idején alig bírunk az esővel. A 4 kis szobából egyet átalakítottunk kápolnáknak, amiben 8 személy fér el.

Mikor idejöttünk, nem volt ezen a nagy területen egy ápolóház sem. Fűből, gyökerekből, stb. csináltak valamifajta orvosságot és hozzátettek néhány babonáságot is. Az egész környék hozzánk fordult, hogy építsünk egy kis kórházat. Együtt a néppel terveztünk. Ők önkéntes munkával segítettek. A külföldi magvarsághoz fordultam. Részben a Szentszék és a hollandiai «Nagybőit»-mozgalom is hozzájárult, de a legnagyobb összeget magvariaink adozták. Így felépült a szép kis Szent Erzsébet kórházunk. Nevével is hirdeti magvar szentünk dicsőségét India nyomorultjai között. A tetején művészien készített befejezés: a lótusz virág, India vallásának a szimbóluma és benne emelkedő kereszt. A «Misereor» sejtített a felszereléssel, de még sok minden hiánvzik. Hiánvzik egy szép Erzsébet kápolna. A nem-keresztényeknek is sokat jelent az Isten háza. Ott

találják meg ők is velünk az erőt és a vigasztalás kegyelmét.

Bővíteni kellene a kis lakásunkat is. Jelenleg egy szoba van 4 nővér számára, az is a kórházban. A szoba szükséges most a betegeknek. Különben ott nem tudnak pihenni a betegek miatt és egész nap kemény a munkájuk. Egy-egy nővérnek 50-60 diákkal kell foglalkozni a falvakban.

Hollandia most ajándékozta meg kórházunkat egy mentőkocsival. Eddig a hánctól font hordágyon hozták a betegeket, amelyet 4 ember cipelt a vállán. Néha egy fél napi fáradságos utazás után, kimerülten érkezett nemcsak a beteg, de a beteghordók is. Azóta a mentőkocsi mindig úton van és áldja a nép jötevőit. Kórházunkban egészséges kis gyermekeket segítünk világra, évek óta nem kezelte sebeket és betegeket gyógyítunk. Szt. Erzsébet kórházunk idevonja messze vidékről a szenvedőket, de a nem-keresztények száma meghaladja a keresztényekét. Jelenleg egy hindu vallású orvos áll rendelkezésünkre, de nem lehet nálunk állandóan. Nagy szükség lenne orvosnőre, aki ide tartozna, de annak is kellene 3 kis szobás lakás meg fizetés. Kérjük az Urat, hogy olyan jötevőre akadjunk, aki legalább is 2 évig tudná az orvosnőt fizetni. Arra az egyik nővérünk befejezi az orvosi tanulmányokat és az előjáróink ígérete szerint nálunk fogja a műtéseket végezni. Így én mindig «koldulok». Ha nem kapunk, nem segíthetünk...

A tudatlanságnak is szomorú gyümölcsei vannak. Különösen a nőknél. Ezeknek 90 %-a még írástudatlan. Kell egy lányiskolát is építenünk a mintegy 500 szegény lánykának. Az innbrucki Püspök Atya egy szép kis összeggel ajándékozott meg, de 4 tantermet kell fölépíteni. Hogy a nép mennyi reményt fűz a lányiskolához, azt magatartásuk is bizonyítja. Ők adták a helyet. Hinduk, mohamedánok, keresztények mind segítenek önkéntes munkával. Az ember csak csodálja őket. Hordják a homokot, követ, téglát, stb. Ki ne segítene ezen a szegény népen! A múlt években 2 ácsműhelyt alakítottunk át. Egvikben tanítunk, másokban szállást adunk, 18-20 éves lányokat készítünk az életre. A kedves Szt. József is odaadta volna a műhelyét, ha Indiában lett volna. Minden szép apostolkodásunk a betlehemi szegénységben kezdődik. Viszont az indiai éghajlat miatt nem sokáig használhatjuk az átalakított deszkabódét. Én rengeteget írok külföldre támogatásért. A kedves rendtársaim eltartása is gondot ad nekem, de édes gondot. Türelemmel, vidám szorgalmassággal végzik a kemény munkát, de fizetést nem kennek. Néha küldök egyszerű beszámolót a magyar lapoknak Amerikába, Kanadába, stb. Nemrég küldtem egy cikket a «Szólólatnak». Úgy hiszem, nemsokára megjelenik...

Egyedül vagyok e nagy területen, nemcsak magyar, de fehér is. Múlt év nyarán voltam néhány hónapi szabadságon, mert

a kegyetlen hőség megviselte az egészségemet. De nem szabadság volt számomra, inkább segélyszerveket kerestem fel misszióink ügyében. Fárasztó is volt. Végül sikerült azért szeretteimet is meglátogatni. Hogy mily boldogság volt ismét hallani a magyar szót. Magyarul imádkozni, stb. A drága hazaiak elhalmoztak kedves emlékekkel: Felvételeket kaptam az olasz-fai harangról, a szentmiséről, a régi olasz-fai nótákról, stb. Hoztam magammal magyar virágmagot. Most nyílnak a kertünkben. Amikor felkapcsolom a magnót és hallom a harang giling-galangját, a szentmisét, mintha egy kis Magyarország és vasmegegyei hangulat lenne az indiai őserdő mellett. De vigasztaló az a tény is, hogy minden szentmisében találkozunk. Imának és szeretetnek nincs határa.

Az indiai kedvesnővéreim és szegényeink imáit ígérem meleg hazai szeretettel és őszinte tisztelettel:

Terézia Nővér

UTAZGATÓ CIMZETES PÜSPÖK

November 24-ike emlékezetes nap marad a magyar katolikus egyház életében. Akkor hívták össze a püspöki kar külügyi bizottságát és utána közzétették, hogy a bizottság új elnöke Klempa Sándor címzetes püspök lett. Amitől tartottunk, bekövetkezett. 1972 elején ugyanis, amikor a Vatikánban közzétették az új püspökök névsorát, megdöbbenve értesültünk róla, hogy a nyugalmazott veszprémi adminisztrátort, Klempa Sándort a Szentszék címzetes püspökké nevezte ki. Szinte nem is lehet kétséges, hogy a budapesti rendszer erőszakolta ki a Vatikánál Klempa Sándor címzetes püspökségét.

A Vatikán nyilván azzal a meggondolással, hogy Klempa ugyanis nyugdíjba megy, engedett a rendszer követelésének és kinevezte őt címzetes püspöknek. Nem osztotta be egyházmegyébe. Most a rendszer megtette a püspöki kar külügyi bizottsága elnökévé és rábízta a külföldi kapcsolatok fejlesztését.

Klempa püspöki helynök korában is vezetett már békepapi küldöttségeket Németországba és más nyugati országokba. Másfél évvel ezelőtt a Mainz-i megyéspüspök a delegációt kihallgatáson fogadta. Megállapodtak, hogy közös teológiai bizottságot alakítanak a béke teológiájának tanulmányozására, és a magyarországi békepapok tájékoztatják a nyugatnémet közvéleményt a magyar egyház helyzetéről és e célból a könyvomat Magyar Kurirt németül is kiadják. Később a németek a békepapokkal való kapcsolataikat leépítették és a Magyar Kurir sem jelent meg német nyelven. Most a kommunisták Klempa címzetes püspöktől várják a vérmes remények megvalósítását, aki püspöki rangban és ornátusban fogja a Moszkvában megfogalmazott tételeket a nyugati katolikusoknak előadni. Nem kétséges, hogy ezzel a külügyi bizottságban az Alami Egyházügyi Hivatal teljesen kezébe vette a magyar püspöki kar külföldi kapcsolatainak irányítását. F. K.

Események és közlemények

BÉCS

1972 nov. 5-én Albert Ferenc műtörténész «Efezus és Göreme, kisázsiai keresztény emlékek» címen igen jól sikerült előadást tartott. Az előadás tárgya, a saját maga készítette színes felvételek és a hozzáfűzött szakszerű magyarázatok a közönség igényét teljes mértékben kielégítették. A sorozatot folytatják.

1972 nov. 14-én az Ausztriai Magyar Evangélikus Presbiterium és a Kat. Egyháztanács a Szent István Otthonban ökumenikus tanácsülés tartott. Közös imádság után P. Dr. Radnai Tibor bemutatta Dr. Gianone Tibor személyében a kat. egyházköziség új valági elnökét. A kölcsönös ismerkedés után Szépfalusi István tartott elmélkedést. A kötetlen tanácskozások keretében bőséges alkalom adódott a két egyháztanács lelképásztori, egyházi és anyagi problémáinak megismerésére. Az együttlételemnek bizonyult.

BÉCS, PÁZMÁNEUM

1972 nov. 26-án bérmálás volt a Pázmáneumban; már 9 órakor szépen megtelt a kápolna. A Traiskirchen-i menekülttáborban a továbbvándorlásra váró hívek közül tizenkettőnek Mindszenty bíboros-prímás osztotta ki szentmise keretében a bérmálás szentségét. Név szerint: Aradi István, Aradi Sándor, Aradi Zoltán, Harangozó László, Kiss Zsuzsanna, Komár Zsófia, Körmendi Veronika, Lukács Károly, Nagy Ibolya, Szürös Krisztina, Szürös Péter kapták meg a Szentlélek erősítő kegyelmét. Hárman közülük ez alkalommal járultak először a szentáldozáshoz. Szertartás után a bíboros úr fogadta a megbérmáltakat szüleikkel együtt. Elbeszélgetett velük s Fatimából hozott emlékeket osztogatott köztük, majd egy közeli vendéglőben vendégül látta a megbérmáltakat.

FLORIDA

A Volt Magyar Politikai Foglyok Szövetsége évente egyszer adományoz Freedom Award-ot közéleti személyeknek, akik a magyar ügyben kiváló tevékenységet fejtenek ki. 1972. évben a Szövetség legfőbb célja volt a menekültek segítése. Így ebben az évben a vezetőség nevében Helcz Tibor kontinentális elnök és Lovas György kontinentális főtítkárr Tobi Erzsébet floridai lakosnak ítélte ezt a magas kitüntetést, «a menekültek segítéséért és a magyar szabadságzme védelméért».

A Szövetség Tobi Erzsébetnek elismerését és köszönetét fejezi ki azért az áldozatos tevékenységért, melyet a magyar menekültek megsegítése érdekében, különösképpen pedig a tizennégy gyermekkel szabadföldre menekült özvegy Kovács Gézánéért végzett, akinek férje a kommunisták börtönében szerzett betegsége következtében hunyt el. Tudomásunk szerint, Magyarország negyedszázados szovjet megszállása óta ez a legnagyobb magyar család, melynek sikerült a Vasfüggöny mögül kimenekülnie; amit Mrs. Tobi értük

tett, a magyar emigráció krónikájában külön lapot érdemel.

A Freedom Award-ot Stirling György, a Szövetség Menekültügyi Bizottságának elnöke személyesen adja át Tobi Erzsébetnek floridai körútja alkalmával.

A szabadföldi magyar sajtó lapjaiban néhány hónappal ezelőtt jelent meg beszámoló egy hőselkű magyar anyáról, özvegy Kovács Gézánéról, aki 14 gyermekével együtt menekült tavaly tavasszal Nyugatra. Már csaknem egy éve voltak a traiskircheni osztrák menekülttáborban és ügyükben semmi sem történt: ilyen népes családot egyetlen ország sem akart befogadni, sponzort nem találtak. Végső kétségbeesésében Kovácsné az amerikai magyar emigrációhoz fordult és a sajtóban közölt levele, a sorsukról írt beszámoló nyomán jelentkezett egy jószívű magyar asszony Floridából, Mrs. Tobi, maga is 56-os menekült — aki sponzorságot vállalt az egész családjáért. Ez az áldozatkész magyar asszony a Katolikus Liga segítségével azóta már ki is hozatta a család egy részét, az idősebb gyerekeket, akik előkészítik az új otthon edesanyjuk és a kisebb gyerekek számára a házban, melyet Mrs. Tobi bocsátott rendelkezésükre.

LA ROQUE-SUR-PERNES-BEN

Délfranciaországban Mindenszentek napján magyar szentmisét ajánlottak fel elhunyt szeretteikért a Székelykevérről odavándorolt magyarok. A szentmisén résztvettek az Avignon-ban és környékén élő magyarok, valamint a La Roque-i németajkú bánátiak és franciák, mivel azon a napon csak magyar mise volt a községben.

Szentmise után a hívek kivonultak a temetőbe, ahol a községet ellátó francia pap és a magyar lelkész megszentelték a sírokat, mialatt a hívek francia, illetve magyar gyászzénekeket énekeltek. A temetőben már több bánáti nyugszik.

La Roque-sur-Pernes-be a második világháború után Robert Schumann miniszter telepítette le a Jugoszláviából kiűzött németajkú bánátiakat. Az elmúlt 10 évben újabb bánáti családok érkeztek Székelykevérről, akik mint a helységük neve is mutatja, székely származásúak. Mádéfalváról Bukovinán, Székelykevéren át vezetett az útjuk a provánszi falucskába. Hogy ők valójában kik, azt tőlük kell megkérdezni. Amikor az egyik családapának kezébe nyomták Avignon-ban a honosítási végzést, a tisztviselő gratulált, «mától kezdve francia». A kevei így tiltakozott, «Az már nem lehet, uram, mert, ahogy Jugoszláviában jugoszláviai magyar voltam, itt sem lehetek más, csak franciaországi magyar».

ST.GALLEN

A St.Gallen-i szemináriumban kétnapos magyar lelkigyakorlat lesz márc. 2-án estétől márc. 4-én estig (péntek estétől vasárnap estig). A lelkigyakorlatot Dr. Ikvay László tartja. Résztvételi díj személyenként Fr. 80.—, házaspároknak Fr. 120.—. Külön

szoba, teljes ellátás. Minthogy a résztvevők száma korlátozott, a jelentkezéseket a beérkezés sorrendjében fogadjuk el. Ha a létszám betelt, a további jelentkezők számára csak ellátást és napközi tartózkodást tudunk a szemináriumban biztosítani, szállást nem. Jelentkezés Huba Juditnál, 8032 Zürich, Neptunstr. 10. A jelentkezők kellő időben megkapják a részletes programot.

MÜNCHEN

A Münchener Magyar Egylet 1886 e. V. társasvacsora keretében nov. 23-án ünnepelte Gönczy Ödön, Pulyer János, Feleky Zoltán, Ebner Kálmán és Bayer Oszkár vezetőségi tagokat születési évfordulójuk alkalmával. Dr. Dobi Kálmán elnök meghatározó szavakkal sorolta fel az egyleti életben kifejtett önzetlen munkájukat és érdemeiket.

A müncheni magyarság nov. 26-án a Hilton Hotelben műsoros estén ünnepelte dr. Habsburg Ottót 60. születésnapja alkalmával. Több műsorszám mellett szerepelt a Kastli Magyar Gimnázium táncsoportja, Váczi Gyula zongoraművész, majd a miniszter nevében dr. Priller Frigyes min. tan., Szeőke Csongor, kisbarnaki Farkas Ferenc és prof. dr. Schimert Gusztáv köszöntötte a jubilánst. Ezután Ottó királyi herceg válaszolt az üdvözlésekre.

A marosvásárhelyi magyar népi ének-és táncgyűttes nov. 16-tól dec. 2-ig a müncheni Briennerstr.-i színházban felejtethetetlen szép magyar, szász és román tánc-és énekszámokkal gyönyörködtette a közönséget. Szép ízes magyar, szász énekszámokat, fordulatot és mintaszerű táncokat a közönség lelkes tapsal jutalmazta.

A Magyar Iskolabizottság és a Kastli Alumni Közösség rendezésében Münchenben dec. 2-án Váczi Gyula svájci magyar zongoraművész Chopin és Liszt legszebb műveit adta elő nagy hozzáértéssel. — Az est tiszta bevételét a kastli magyar gimnázium új tantermeinek felépítésére fordítják.

A Müncheni Magyar Egylet 1886 e. V. rendezésében nov. 11-én Hedrey Ildikó népes hallgatóság előtt Babits Mihály költő nagyságát méltatta. Szép előadása közepette a Müncheni Irodalmi Színpad (Thália) tagjai a költő verseit szavalták nagy hozzáértéssel.

A Németországi Magyar YMCA/YWCA Szövetség müncheni csoportja dec. 16-án a Hotel Torbräu különtermében szép karácsonyi ünnepséget tartott tagjai és vendégei részére. A műsoros esten dr. Eperjes Ernő kat. lelkész és Szalay Sándor ref. lelkész Isten végtelen megváltó szeretetéről beszéltek, dr. Szeőke Kálmán a «Csendes éj» című hangulatos osztrák karácsonyi ének eredetét ismertette. Majd dr. Szeőke Kálmán elnök az egyesület nevében megajándékozta a gyermekeket és az egyedülálló öregeket. A résztvevők sokáig karácsonyi hangulatban együtt töltötték az estét.

Werther keservei 1972-ben

J. W. Goethe, a nagy német költő és író, 1772-ben ismerkedett meg Wetzlarban Buff Saroltával, akinek «Az ifjú Werther keservei» című művében állít emléket és akit itt Lottenak szólít. 200 évvel ezután a találkozás után Wetzlartól mintegy 150 km-re egy ma élő Werthernek is gondjai, keservei adódtak, de egészen más természetűek, mint amiket Goethe örökít meg regényében. A mai Werther bánatát neves író nem örökítette meg. Keserveinek nem is egy szép lány az okozója, hanem a mai politika, mely kettős mértékkel mér.

Egy hesseni község iskolaigazgatója, Werther Herbert, a tanév kezdetére új iskolarendet hirdetett ki, hogy ezzel is előmozdítsa a tanulók optimális teljesítményét. Ennek a 20 pontból álló iskolarendnek nemcsak fogalmazása, de a mondani-valója sem illik bele a mai világba. A baloldali tanerők egyenesen azt tartják, hogy reakciós, múlt-századból előhalászott iskolai rendelkezésről van szó. Példaképpen néhány pont:

A tanulóknak tanulniuk kell, hogy szolgálják hazájukat.

A tanulók legyenek pontosak és szorgalmasak.

Megfésülködve, megmosakodva és rendszeresen felöltözve jelenjenek meg az iskolában.

A tanítónak minden ellentmondás nélkül engedelmessékedjenek.

Miután ez az új és szokatlan iskolarend köztudomásúvá vált, senkit sem lep meg, hogy a «Jusok» (fiatal szocialisták) tiltakozó röpiratokat osztogattak a községben és a kultuszminisztériumhoz fordultak, hogy e fasiszta eszméket sugárzó előírásokat töröljék. A közeli városból kiszállt az iskolatanács; az újságok botrányos állapotokról írtak. De a Werther igazgató ellen intézett támadások nem voltak hosszú életűek. Nyakára ugyan hurkot vetettek, de meghúzni már nem tudták sem a Jusok, sem az iskolatanács tagjai. Az igazgató úr mosolyogva világosította fel őket, hogy ez a 20 pontból álló iskolarend nem tőle származik, hanem a moszkvai iskolaügyi minisztériumtól. Célja nem volt semmi más, minthogy kivegye részét a keletnyugat közötti feszültség enyhítésében ezzel az iskolarenddel. A tudósítás hozzá-

teszi, hogy ezek után a kedélyek lecsillapodtak és a proletár felháborodás hamar megnyugodott.

Ez a megtörtént esemény gondolatokat vet fel, amiket nem lehet csak úgy egyszerűen figyelmen kívül hagyni. Hogy van az, hogy a hazaszeretet, az engedelmesség, a fegyelem, a szorgalom, a rend, a tisztaság így elvesztette hitelét? Talán a demokráciának az az ismertetőjele, hogy az iskolában csak a léhaság, a lustaság, a trehánytság, a piszok, a meglévő államrend felforgatása és a tiltakozó magatartás számít erkölcsi értéknek?

Továbbá: tegyük fel, ez a 20 pont nem a Kremlből származik, hanem pl. idézet lett volna egy pápai enciklikából. Rossz lenne elképzelni, hogy milyen hatással lett volna az az érdekeltekre. Két világnézet hozhat ugyanolyan rendeletet; de értékelésénél nem a tartalom számít, hanem egyedül a szerző. Werther igazgató Moszkvából importált iskolarendjét tartalma és stílusa alapján elutasították, de elfogadták, mihelyt kiderült, hogy honnét származik.

Végül is: számunkra nem újság, hogy «szocialista» államokban elmaradott és tekintélyi elvekre alapozott nevelésben részesül az ifjúság. Amíg a kommunista szellem keleten a tekintélyi pedagógiát alkalmazza, itt nyugaton a tekintélyellenes (antiautoriter) neveléssel küzd a fennálló rend ellen. De azonnal vége az antiautoritás játéknak, mihelyt e szélső bal jut hatalomra. Nem adnak már egyes német egységek ízelítőt erre?

Egy hesseni tanító belefűjt az ideológiai kódosításba. El nem fújta, meg nem változtatta, mégis hálával tartozunk neki érte. Mert azon, amit Moszkvában talált, megéri, hogy elgondolkozzunk és ne borítsuk rá könnyedén a feledés fátylát. Feltéve, hogy az ember még becsül egyes pedagógiai értékeket, amiket ott nem olyan világosan fogalmaznak: megítélési képesség, önállóság, szabadságszeretet, beteges nacionalizmus elutasítása, gyűlölet és osztályharc. A kommunista ideológia nemcsak kettős mértékkel mér, de kétféle módszert alkalmaz politikai céljainak elérésére.

'Sennyey Tamás

telét az «Irodalmi Kör». Német nyelvtanfolyam már évek óta van kezdők számára és a stuttgarti magyar énekkar próbáit is ott tartják. A közeljövőben megvalósításra kerülnek a «világnézeti előadás-sorozatok», továbbá az «idős magyarok találkozója».

A Kath. Misszió egyik termében csaknem 3000 kötetből álló magyar könyvtár működik. Minden héten péntek délután az érdeklődők és szívesen olvasó honfitársak reidelkezésére könyvkölcsönzés van.

FELEBARÁTOM SZÍVÉHEZ
a kulcs a szeretet

— «Úgy szeressétek egymást, ahogyan én szeretlek titeket»... — olvasom Jézus szavait. Leteszem a könyvet, és hátradőlve a széken elgondolkozva nézek ki a ködös utcákra... Egyedül vagyok. A szívem dobogását hallgatja a sarkokban szunnyadó félhomály. Néha a levegőből újra felszakadnak a szétfutott hangok: — «úgy... úgy... szeressétek... egymást...»

Lezárom szemeim. Jézusom!... suttogom magam elé. Egyszerre nehéznekin tűnik minden. Elviselhetetlen a súlya a testemnek, a némaságnak, az egyedüllétnek. Nehéznek érzem agyam a gondolkodásra. Fáradt, hosszú sóhajként törnek fel a szavak: — Akarom, akarom, Jézusom, érteni szavaidat, de most ne kérd tőlem azok megértését! Látod, szívem nyitva a befogadásukra, de most már fáradt vagyok!

Őszi köd, merev szürkesség az utcákon. Beleolvadok a tarka forgatagba. Lépteim a megszokott utcákon toppannak... Megyek... Körülöttem az emberiség! Megyünk... Szembe jönnek... Elhagynak... Mellettem jönnek. Elmegyünk egymás mellett!

Ösztönösen megsajdul valami bennem, valami furcsa «kis fájdalom» a szívem körül, mintha egy néma «jaj» szakadna fel szívemből. Görcsösen szorítom magamhoz táskámat, s az idegen arcok egyre jönnek, és jönnek...

Ezek a közömbös arcok, ezek a sarkokon télenül álldogáló ifjak, ezek a tipegő, nevetgélő fruskák, ezek a drága bundákba burkolódzó dámák, — értik-e szavaidat? Hallották-e egyáltalán ezeket a szavaidat? Hogyan, mi módon férközzen hozzájuk, hogy elmondjam parancsodat? Hogyan melegítsem fel szívüket az embertársi szeretetre? Látod, észre sem vesznek! Akik viszont észrevesznek, akiknél próbálkoztam, azok is elfordultak! Kinevettek, elhagytak... Te azt kéred, hogy szeressem őket? Te ismersz. Én szeretem őket. Én készen állok. De, Te tudod, milyen fájdalom az, mikor eltaszítanak, gúnyolnak, kizárnak társaságukból mondván: — Te mindig a szeretetről, az emberiségről beszélsz! Hidd el, ilyen nem létezik! Hogyan szeressem azt, akit nem is ismerek?

Istenem, mennyi harc, mennyi erő, mennyi szeretet kell ahhoz, hogy felebarátom szívéhez találjak! Hogy megmentsem őt, felemeljem, hogy szeretni tudjon! Szeretni, nagyon szeretni!

Az oltár előtt térdelek. Megfáradt, bűnös kis emberke, Istenem, bevallom Neked, de sokszor volt nehéz megtenni! De sokszor elfáradtam! De sokszor kiábrándultam ember társaimból! Hiábavalónak találtam a harcot!

— De ekkor közeleg felém a Szent Test! Már itt van! Még egy lépés és szívemben vagy! Igen, Uram, itt vagyok, s Te velem! Mi együtt!...

S egy hang a szívemből: — Tudom, hogy nehéz, de itt az erő benned; menj, menj közelem! Itt a kulcs a szívedben felebarátom felé; Én adom: — a szeretet!

SZÉCSEI KLÁRA

STUTTGART

1972 dec. 16-án Karácsonyi ünnepet tartottak Stuttgartban ökumenikus rendezésben, nagy sikerrel. Szerepeltek a magyar cserkészek, a stuttgarti magyar énekkar, két órát betöltő műsorral. Különösen nagy tetszést aratott a cserkészek «Bölcsőjátéka». Feltűnően jó volt szép magyar kiejtésük.

Az egyházmegyétől bérelt R. k. Kultúr-otthonban három programot valósítanak meg. Az új helyiségben tartja összejöve-

Cserkésztisztizti kiképzés 244 résztvevővel

A Sik Sándorról elnevezett, 106 hold kiterjedésű amerikai magyar cserkészpark ismét lázas tevékenység színhelye volt Szent István hetében. A vasfüggönytől inneni Európából, Délamerikából, Ausztráliából vezetők, szakelődök repültek New York állam nyugati dombvidéke felé, hogy a Magyar Cserkész Szövetség ideai vezetőképző táborán résztvegyenek.

Nem kevesebb, mint 244 fiatal magyar fiú és leány érkezett az USA-ból, Kanadából és más világrészekből, hogy tíz napos megfeszített tanulás után, a reggeltől estig tartó előadások anyagának alapos elsajátítása után magasabb cserkész-ranggal mehessen haza és még az eddiginél is tökéletesebb munkát fejthessen ki saját csapatában.

Valósággal újvilági Pusztaszer lett a Fillmore község határában elterülő pompás fenyőerdő, immár az egész szabad világ cserkészeinek birtoka, megannyi csapat ideális táborozó helye. A magyar jövő vezérkara nevelődik itt a Genesee folyó festői vizesései, sziklába vájt mély szakadékaival vidékén. És mintha maga a helység-név is mondana nekünk valamit, hisz Fillmore volt az Egyesült Államok elnöke, amikor Kossuth Lajos 120 évvel ezelőtt a legnépszerűbb ember volt Amerikában... Kora reggeltől késő estig sürgős-forgás jellemzi a táborot. A legszorgosabb «fej-munka» viszont a kies csalikokban rögtönzött tantermekben folyik. Egy-egy előadás között pedig visszhangozzák a fenyvesek a magyar népdalok legszebbjeit: ezzel gyűjtve mintegy erőt a legközelebbi szak-előadás részleteinek figyelmes meghallgatására, átélésére.

Mint minden cserkész-táborban, a napi munkára a tábortűz teszi fel a koronát. Ilyenkor kerül sor az egymástól elszigetelt külön-külön «osztályok» találkozására és a magán- vagy csoportos műsorszámok bemutatására. Az emlékeket felidőző, jövőbe ábrándozó fenyőlángok fényénél kézfogással fogad testvériséget a cserkész-társadalom. Majd a magasban lobogó piros-fehér-zöld zászló melletti kereszt előtt mondja el esti imáját, mialatt minden este 10 más-más cserkész-tiszt a tábortűzből vett csóvával meggyújtja a 10 cserkész-törvényt jelképező fáklyát és ezek misztikus lángjánál elmélkedik ki-ki az Isten szabad ege alatt az elmúlt napról, a holnapi teendőkről, a múlttól és jövőről, magáról az életről...

A teljes héten át tartó előkészítő tanulmányok után került sor a vizsgákra, melyekre messze városokból érkeztek a felkért vizsgabiztosok: egyetemi tanárok, orvosprofesszorok, írók, lelképásztorok, lapszerkesztők, akik egy életen át figyelemmel kísérték a cserkészmozgalmat, avagy maguk is cserkészek voltak fiatal korukban.

A cserkész-tisztizti vizsgabizottság elnöke **Dr. Hoyos János**, tagjai **Elek Áron** püspök h., **Dr. Eszterhás István**, **Szathmáry Lajos** és **Szabedinszky Jenő**.

A segéd-tisztizti vizsgabizottság elnöke **Dr. Bárdos Tamás**, tagjai **Báchkai Béla**, **Kölley György** és **Rauch Károly**.

Az érettségi, lényegében magyarságismereti vizsgabizottság elnöke **Eszenyi László** volt, tagjai **Bócsay Zoltán**, **Sándor András** és **P. Solymár János**.

A fiúorsvezetői tábor parancsnokai **Beke Imre** és **Glaser János** voltak. A leányorsvezetői tábor élén **Novák Ferencné** és **Szekeresszabolcsné** szorgoskodtak. A kis-cserkészvezető tábor tábor irányítói **Beodray Ferenc** és **Vareska Andrea** voltak.

Különösen magasztos volt a vasárnapi program, mikoris magyar nyelvű istentisztelet során az erdőmenti oltáron minden gyertya más-más szív-ügyünkért lobogott. A magyar népért, az elhunyt cserkészekért, az élők jó munkájáért, a vezetők odaadásáért imádkozik ilyenkor mindenki. A szentbeszédet a tábor lelkiatyja, **P. Ádám János**, a Fordham egyetem tanára mondja. Asszisztálnak **P. Kővári Lajos** piarista, a tábor fáradhatatlan fejlesztője; **Kölley György** müncheni lelkész, a MCsSz Európa kerületi vezetőtiszteje; **P. Solymár János** svédországi magyar missziós atya; **P. Balla Sándor** Linz-i lelképásztor és **P. Végvári Vazul**, aki az énekkar betanításával is annyit fáradozott.

Szent István ünnepén **Nt. Bertalan Imre** ref. lelkész New Brunswickból, a rákövetkező vasárnap pedig **Elek Áron** püspök h. Clevelandből, hirdették az Igét, a magyarság egymásrautaltságát, hagyományainkban rejlő erőt hangsúlyozván. Ez alkalomra a messze városokból érkezett szülők és vendégek táborlátogatáson vettek részt és

élményeiket a szabad világ minden részéből összesereglett fiatalokkal tartott eszmecseréikkel gyarapították. Megható volt látni és hallani, mennyire egy tud lenni a magyar, fiatalja, öregje egyaránt: ugyanazon szent célért. Ugyvezető elnökünk sokszor, de nem elégszer ismételt megállapítását tükrözte vissza a VK tábor: magyar cserkész-családokban nincs «generation gap»!...

Külön beszámolót igényelne a vezetőképzés, valamint az egy életre szóló, feledhetetlen élményt jelentő tiszt-avatás megannyi részlege, mozzanata. Nemkülönb. a tábor építését kétheti munkával és néhol jelentkező önkéntes fiatalokkal évek óta végző «Ubul Bá»: **P. Kővári Lajos** és gárdájának «Sámán» jelenete, mely az ösmagyarok Kárpát-medencébe érkezését szemlélteti. Eredeti viseletbe öltözött cserkész-tisztek, mint Árpád Apánk előőrsei, mokány lovakon benyargalása olyan valóban «grand finálé», aminek hírét méltán viszik szét a szélrózsa minden irányába.

A tisztitábor legnépszerűbb előadója **Rauch Károly** Ausztráliából jött, hogy tudásával az ifjabb nemzedéket gazdagítsa. Búcsúzóul a vezetőjelöltek mulatságos, maguk költötte énekszámaik közepette saját főztjük ingyencfalatjaival vendégelték meg mindazokat, akik Fillmore-i kirándulásukat nem felejtik el egyhamar. Adja a Mindenható, hogy a cserkész Nagytanács és a fáradtságot nem ismerő táborparancsnok, **Bodnár Gábor** még sok éven át irányíthassa, lelkisíthesse ezt a magyarul beszélő, érző és imádkozó fiatalságunkat, amitől reménységet meríthetnek öt világrészre szakadt tengerentúli véreink is.

Beke Imre

Baj van az ifjúsággal

Az ifjúsággal baj van, halljuk mindenfelől. Nagyszülők, szülők panaszkodnak, hogy nem hallgatják meg őket, hangoskodnak, durván visszafeleselnek. Ez a világ, ahol mindent szabad nekik, teszi ilyenné őket — állapítják meg. De hát tényleg a világ az oka, hogy ilyen félelmetesen viselkedő ifjúság nő fel? Nem vagyunk mi szülők is hibásak, akik kiskoruktól kezdve sokat engedünk meg nekik?

Már a játékok megválasztásával kezdődik sokszor a gyerekek elrontása. Karácsony előtt a játékkészletek tele vannak géppisztolyok, puskák, rakéták és különféle fegyverek sokaságával. A gyerekek mindent szeretnének, és a jó szülők meg is veszik, ki-ki a pénztárcája szerint. Parkokban, játszótéren már csak fegyverekkel felszerelve lehet látni a gyerekeket. Durván kiabálnak, lönek egymásra, a szülőkre, a járóelökre. És sajnos, a szülők is mosolyogva nézik, hogy milyen jól szórakoznak.

Nagy hatása van a televízióknak is. Hány szülő fordít arra gondot, hogy mi való a műsorból a gyermekeknek. Sokszor tíz

óráig ott ülnek gyerekeikkel együtt a képernyő előtt, akik társameredt szemekkel figyelik a nem nekik való filmeket. Szülőértekezleteken a nevelők panaszkodnak, hogy az iskolában a gyerekek álmosak, fáradtak; nem tudnak figyelni az órákon, mert későig televíziót néztek. Legyünk mi szülők éberek és ne engedjünk még a gyerekek nvafogásának se. Inkább zárjuk le a készüléket.

Jelentő szerepe van a gyermek életében az iskolának. Itt Nyugaton szabadon választhatunk iskolát. Az egyházi iskola nemcsak tanít, hanem nevel is: hitre, erkölcsre, az embertársak megbecsülésére. Az állami iskolákban általában nincs ima tanítás előtt. A nevelők között is különféle világnézetű tanárok vannak. Hitről, erkölcsről csak hittan órákon hallhatnak a tanulók. Ha valami okból állami iskolába járnak a gyerekek, még többet kell foglalkozni a szülőknél velük. Nem jó, ha a barátoktól és rossz könyvekből ismerik meg a serdülőkor problémáit. Jobb ezen a téren a szülők okos felvilágosítása. Őrizük ellen olvasmányainkat és adjunk választ kérdéseikre. Ha a kormányzat meg-

engedi a szex-múzeumokat, szennylapok, pornográf képek árusítását, mi szülők legyünk okosabbak. Ne engedjük be és ne tűrjük meg ezeket az otthonunkban. Felmerhetetlen rombolást visznek végbe a fiatal lelkekben ezek a szennyes írások és képek. Vakon és tudatlanul habzsolják a szennyet a tapasztalatlan és félrevezetett fiatalok. Nem ismeretes előttük a sex-hullám mögött meghúzódó kalmárok munkája. A szülők felelőssége kétszeres, mikor a kormányzat eltűri, hogy ezzel a pénzéhes aljassággal közeledjenek az ifjúság lelkéhez!

«Népem, ha élni akarsz, tiszta ifjúságod legyen» — hangoztatta Prohászka püspök. De tiszta ifjúságot általában csak tiszta családok nevelhetnek. Otthon a kommunista rendszer az anyákat dolgozó nőkké tette, s így rombolta szét a családot. Házasszonyok munkahelyeiken kötnek ismeretséget és borítják fel a házasságokat. Hazánk így került a válások tekintetében az élre. Fiatal egyetemistalányok idős családapákat szakítanak el feleségüktől és gyermekeiktől, mert az idős férfinek magas fizetése, szép lakása, sőt gyakran autója is van. Közéiskolás lányoknak kasz-szájuk van, amiből a terhességmegszakításokat fizetik. Nem kitalálás; a hazai sajtó is írt róla. Mivé lett a magyar ifjúság! Íme, a materialista vallástalan nevelés eredménye. A fiatalokat megszabadítják erkölcsi gátlásaiktól.

Mi óvjuk lányainkat, fiainkat és ne engedjük kiszakítani őket a családból. Az igazi szerelem a tiszta szerelem, ha az ol-tárnál kezdődik és ha a sírig tart. Mutasuk nekik a helyes utat a saját példánkkal és azzal, hogy a bevált keresztény pedagógia elveiből nem engedünk még akkor se, ha divatból egy-egy hittanárocska más véleményen lenne.

Rábaközi Mária

PAX ROMANA EGYETEMI NAPOKAT

tartottak Délfranciaországban Ste-Foy-les-Lyon-ban 1972 nov. 25-26-án. A nagy érdeklődéssel kísért előadásokra igen szép számban érkeztek Montpellierből, Toulouse-ból, Cannes-ból és Chamonix-ból.

A nov. 25-i program:

Ft. Fülöp Gergely magyar lelkész és Dr. Targonszky György, a matematika tanára a Fordham Egyetemen (New York) kutató professzor a zürichi ETH Matematikai Intézetben, a Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom elnöke megnyitása.

Dr. Horváth Árpád a filozófia docense a luzerni teológiai fakultáson: «Agresz-szió a modern világ brutalizálódása» előadása és vita.

A nov. 26-i program:

Mise a szeminárium kápolnájában. Dr. Targonszky György «Mit mondhat a tudomány a jövőről» c. előadása és vita. Majd a vita folytatása és összegezése, a találkozó bezárása.

GYOKEREK

Sik Sándor

Én én vagyok!

Ha éles kőben felsértem a lábam,
Csak magamnak serken a vérem.
Ha balga vagyok, s meghurkol a bűn,
Magamat pörköl bánat és szemérem.
És elvégeztetett, hogy meghalok,
És meg nem halhat senki más helyettem,
Még az sem, aki jobban szeretett,
Mint ahogy én szerettem.
Én én vagyok!

És mégis:

Ha szomorú az anyám, szomorú vagyok
én is;

Nevet a nap, ha mosolyog a párom;
Ha bántják a fiamat, embert tudok ölni:
A derekam kettő, az ágam három,
És a gyökerem ezerszer ezernyi.
Együtt vagyunk, sokan vagyunk,
Atyafiak vagyunk.

Ez a mi házunk!

Az idegennek le is út, föl is út!
Szöges kerítést ácsolok köréje,
Villámhárítót hegyezek föléje,
És lakatra fordítom a kaput.
Izzadtam eleget, gyűjtöttem, hordtam,
A szomszédnál szemesebb voltam,
Jöhet a tél már, mi már nem fázunk,
Tele a kamrámmal, a fészerelem tele.
Inségtől fájjon a más feje!
Ez a mi házunk!

De mit használ lakat, palánk!
A szomszéd háza hogyha ég,
Egy óra sem kell, beléd kap a láng.
Kinő a fű a boltod küszöbén,
Ha rossz esztendő fordul a parasztnak.
S a kalmárnak felkopik az álla,
Nyakadon rothad a mosolygó asztag.
Nincs egy csepp véred, ami a tied:
A húsdod földed húásával egy,
Amit ballagva szántogat az ökröd,
A nótád még a sámántól öröklőd,
Szentkirályoktól szakad az imád.
És nem érzed-e gögös nyakadon,
Amitől nyög a gyergyói vadon,
A jövevények bocskorát?
El tudod-e hallgatni hidegen,
Ha elnéz fölötted az idegen?
És józan ész és tisztes hivatal,
Asszonyt, gyereket nem hárítsz-e félre,
Nem kapsz-e kardra, kaszanyélre,
Amikor bántják a magyart?!
Nem, nem vagyunk magunk:
Ezer-ágbozós, ezer-avökeres,
Ezer-esztendősnő növény vagyunk.
Magyarok vagyunk.

Magyarok vagyunk. Ez a mi világunk,
És nincsen élet máshol, csak minálunk.
Itt élni és meghalni édes,
Új ezerévig nekünk ez elég,
A nagy világ hadd maradjon magának,
Szakadjon közénk szakadék!

De jaj:

Amerikában kövéren aratnak,
S te Kecskeméten éhezelsz.
Párizsban egy úr a szívébe lő,
És Újpesten koldulni kell.

Éhen vesz egy nap tízezer kuli:

Lehet-e ízes a te falatod?

Égnek a máglyák három világtájon:

Az emberjajt lehet nem hallanod?

A szanhedrin Svájcban tanácsot ül,

S a te fiadra mond ítéletet.

Moszkvában felgyújtják a katedrális

És tűzbe borul szép eged.

Kultúrák halnak, társadalmak hullanak:

Mákszem hazám, meg tudsz-e bujni

lékén

Göröngyeid megett?

Forog a föld, a csillagok kerengnek,

Neked van-e álló eged?

Ó, egy a sorsunk, egy a csillagunk!

Emberek vagyunk, emberek vagyunk.

LEVÉL A SZERKESZTŐHOZ

Főtisztelendő Uram!

A bíboros-prímás úr brüsszeli látogatásának részletes tudósításából kimaradt egy igen fontos mondat! A primás úr beszédének arra a mondatára gondolok, amelyben figyelmeztette a nőülendő fiatal magyarokat, hogy, ha külföldi lányt vesznek feleségül — ami nincs ellenére — akkor legyenek tisztában azzal, hogy nehéz munkájuk lesz, mert kenyérkereső foglalkozásuk mellett nekik kell megtanítani gyermekeiket magyarul. Ha jól emlékszem szó szerint azt fűzte hozzá a primás úr: «Egy levélkérő sem mondhatunk le, ami ezen a magyar fán termett».

Úgy érzem, ez a súlyos figyelmeztetés nem csak a nőülendő legényeknek szólt, hanem a magamfajta házásoknak is. Én 8 éve végzem ezt a nehéz, néha bizony kétségbeejtően nehéz munkát. Ha valaki azt mondaná: nagyon szép a primás úr buzdítása, de ezt a célt úgyis lehetetlen elérni; az kérdezze meg 8 éves kislányomat, hogy ő hogyan vélekedik erről, nézze meg a füzetecskéjét is, amibe a magyar dolgozatait írja és nézze meg a piros pajzsot a cserkészszingén, amit nem ingyen kapott! Nagy segítséget nyújtanak nekem ebben a munkában a kölni magyar egyházközség keretében működő kiegészítő iskola és a Petróczy Kata leánycserkészcsapat is, de a munka olyan nehéz, hogy minden lehető segítségére szükségünk van! Hát még azoknak, akiknek közelében nincsen iskola, sem cserkészcsapat!

Ezért kérem az Életünk szerkesztőségét, nyissanak a mi támogatásunkra állandó gyermekrovatot, a mi «életünkből» vett apró történetekkel, rejtvényekkel, pályázatokkal, levelező akciókkal.

Tudom, hogy nem egyszerű megoldani azt, amit kérek, de hát ne akadna széles ez Európában, Narvik és Palermo, Manchester és Kismarton között egy arra való írói tehetséggel megáldott pedagógus, egy az ügyért lelkesedő gyakorlott anya? Ilyen valakinek kellene kezébe venni a dolgot!

MELCZER ALADÁR

Örülünk a kezdeményezésnek és várjuk a jelentkezéseket.

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN RÉSZESULTEK

Ausztriában:

Palásti Gellért, 1972 nov. 19-én, Traiskirchenben

Franciaországban:

Cordier Sarah, C. Jean és Asbóth Zsuzsanna leánya, 38 Echirolles

Perrin Maxime, P. Maxence és Szabó Éva leánya, 38 Vienne

Magyar Károly és Pirocska, 42 St Chamond

Elekes Laetitia, E. Lajos leánya, 38 Bourgoin-Jallieu

Elekes Lionel, E. Mihály fia, 38 Bourgoin-Jallieu

Németországban:

Balogh Silvia, B. György és Benkő Mária leánya, 1972 júl. 13-án, Seefeld-en

Cipa Johann, C. Ludwig és Cipa Magdaléna fia, 1972 júl. 24-én, Ludwigsburgban

Bibu Claudia, B. János és Bibu Isztira leánya, 1972 nov. 5-én, Stuttgartban

Till András, Till András és Lipták Teréz fia, 1972 dec. 17-én, Münchenben

Paulenyák Andrea, P. András és Kolecsányi Gizella leánya, 1972 dec. 24-én, Münchenben

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

Ausztriában:

Ankuczka László és Budafalvy Éva, 1972 nov. 19-én, Traiskirchenben

Németországban:

Varga János és Szemkeő Dorottya Judit, 1972 nov. 20-án, Stuttgartban

Kaufmann Ladislaus és Friedrich Mária, 1972 máj. 23-án, Stuttgartban

AZ ÖRÖK HAZÁBA TÁVOZTAK

Ausztriában:

Kwassay Gábor, 61 éves, 1972 okt. 24-én Rio de Janeiro-ban

Gutmann-Gelse István, 90 éves, 1972 nov. 3-án, Bécsben

Vadas-Németh Anna, 88 éves, 1972 nov. 9 Bécsben

Özv. br. v. Vredenburg Vilmosné szül. br. Altarjai Apór Henriette, 80 éves, 1972 nov. 20-án, Klosterneuburg.

Franciaországban:

Fontanési Józsefné szül. Török Ida, 66 é., 38 Grenoble

Szabó Róza, 62 éves, 69 Villeurbanne

Bódi Endre, 47 éves, 69 Lyon

Varga László, 60 éves, 01 Belley

Michel Olga, 80 éves, 06 Nice

Sallós Ferenc, 73 éves, 06 Grasse

Németországban:

Balogh Silvia 6 hónapos korában meghalt, 1972 dec. 18-án, Seefeld-en

bölni Mikó Ferencné szül. bélaházi és etrekarcsai Bartal Ilona (Mikó Ferenc volt igazságügyminisztériumi államtitkár özvegye), 86 éves, Münchenben

MEGYER JÓZSEF EMLÉKEZETE

A nagy utazó és útleíró utolsó útjára tért. Beteg szíve nem engedélyezett több utat, életművét befejezte, nem volt mit keresnie tovább a világban. A nagyműveltségű piarista tanárt a latin-országok kultúrája, Itália és Hispania tájai vonzották. Őt csillagos könyv örökíti meg emlékét. Rómáról és Spanyolországról 600 oldalas műveket adott ki, Nápolyt, Szicíliát, Toscanát külön kötetekben ismertette. Szárnyakat adott olvasóinak, aki végigolvasta útleírásait, megismerkedett a déli országok templomaival, műkincseivel, természeti szépségeivel, táncaival, italaival, mindennapi életével.

Megyer József új műfajt alkotott irodalmunkban. Nem sablonos úti-kalauzokat írt, hanem magas irodalmi színvonalon igényes olvasók számára útirajzokat. Germanizmustól, gerundiumoktól mentes, kifejező, szintiszta magyarságú stílusa a töröl metszett magyar nyelvezet tankönyvéül szolgálhatna. Könyveiben remek tájleírások, finom jellemzések, történeti utalások, művészi értékelések, személyes élmények váltakoznak.

Műveiben nem ropogtat művészettörténeti szakkifejezéseket, — de mégis művészettörténetet ír — a «maga módján». «Nézelődik» — és mindent meglát. És amit meglát, annak ismeri a hátterét is. Múzeumi kalauzolásai páratlan hasznosságúak. «Felfedez» képeket, amelyek mellett a «hivatalos» méltatások eddig elmentek.

Amiképp Mikes Kelemen csodálatra méltóan megőrizte szókincsét az ozmán világban, úgy Megyer József is gazdagította irodalmunkat a kifejezések széles skálájával. Írása mindig közérthető és világos, mint Gárdonyi Gézáé, vagy Eötvös Károlyé, ámbár iránya mindkettőtől különbözik.

Munkáinak egy része két kiadást ért meg, ami nagy szó az emigrációban. Végtelen kár, hogy nagyszerű műveit nem terjeszthette Magyarországon. Aki Megyer Józsefet olvasta, szívébe zárta a szerzőt, ha személyesen nem is találkozott vele. Nápolyban élt, a piarista rend generálisa temette, könnyező magyarok álltak sírja mellett. Legyen áldott emlékezete.

FÁBER GYÖRGY

ÉPÍTSUK KI A BURG KASTLI-I GIMNÁZIUMOT

(A Kastli Alumni Közösség és az iskola igazgatóságának közös felhívása)

A magyar emigrációban lassan egy nemzedék élete morzsolódik fel... Így van ez a Burg Kastli Magyar Gimnázium életében is. — Eljött az idő, hogy a megelőző generáció munkáját átvegye legalább fokozatosan az új. De lesznek-e újak, akik felelősséggel vállalják ezt a nagyon fontos és nehéz munkát?

Ezért vettük nagy megnyugvással a hírt, hogy 1972 pünkösdjén megalakult, mégpedig saját kezdeményezéséből, volt diákjaink Alumni Közössége azzal a céllal, hogy

most már ők is odaálljanak volt iskolájuk mellé.

De ez nem elég! Kastl jövője továbbra is minden öntudatos magyar hozzáállásától függ.

Azért fordulunk újra meg újra azokhoz a barátainkhoz, akiknek ennek az egyetlen szabad magyar gimnáziumnak a sorsa szívügyük, akik már 15 éve támogatnak minket.

1970 decemberében a szülők közössége és az iskola vezetősége fordult közös kérdéssel a kinti magyarsághoz a leányinternátus végleges kiépítése érdekében, most végzett diákjaink közössége és az iskola vezetősége fordul ugyanazokhoz a párhuzamos alsó osztályok kiépítése ügyében.

Akkor, nem egészen két év alatt összejött 215.000 DM, amiből a leányinternátus végleg kiépült, de hátra maradt a legfontosabb és a legsürgősebb építkezési szakasz: a párhuzamos alsó öt osztály kiépítése. Mert lehetetlen 50-es és azonfelüli létszámú osztályokban eredményesen tanítani. Eddig úgy segítettünk a dolgon, hogy súlyponti tárgyakban az osztályokat felbontottuk külön kurzusokra; de ez nem lehet tartós megoldás. Meg kell osztani az 5-9. osztályokat. A költség a berendezéssel együtt hozzávetőleg 300.000 DM.

Az 1970-es felhívásunkban még arra számítottunk, hogy nagyobb államsegélyt kapunk. Sajnos, a helyzet változott; a magunk erejére kell egyedül támaszkodnunk.

Ezért kérünk most újra minden magyart arra, hogy segítsen. Ne kelljen annyi magyar gyermeknek még ma is ötvenes létszámú osztályban szenvednie! Két év alatt kiépítettük a leányinternátust, most két év alatt teremtsük meg az öt párhuzamos osztályt!

Építkezési akciónk európai címe: **Ungarisches Gymnasium, Direktorat, 8455 Kastl, W. Deutschland.**

Amerikai címünk: **United Hungarian Fund, Inc. P. O. Box. 10171 Cleveland, Ohio, 44110.**

Befizetéseket az iskola építkezési kontójára: **Sparkassa Kastl, Nr. 3030301**, vagy **Postscheckkonto Nürnberg: 2366 57 851 sz.** kérünk. — Postabefizetési csekket mellékelünk.

Amerikában a befizetéseket a fenti címre kérjük.

Kelt Burg Kastl 1972 november 15-én.

Dr. Harangozó Ferenc s. k.
intézeti igazgató

Kiss Ulrich s. k.
az Alumni Közösség főtitkára

A Münchener Magyar Egylet 1886. e. V. rendezésében dec. 17-én a Haus der Begegnung helyiségeiben tagjai és sok vendég jelenlétében műsoros egyetemes karácsonyi ünnepélyt tartott. Karácsonyi énekszámok közben Msgr. dr. Közi Horváth József a karácsony lényegéről beszélt, Hedrey Ildikó pedig karácsonyi verseket szavalt.

HIRDETÉSEK

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven olcsón és gyorsan elkészíték, — Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

All. vizsgázott törvénytudós hivatalos fordító és tolmács.

799 Friedrichshafen, Linderstr. 50

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás füstölt kolbász	DM 10,60
1 kg rizses véreshurka	6,40
1 kg rizses májashurka	6,40
1 kg vastag paprikás szalonna	8,—
1 kg tokaszalonna	7,—
1 kg disznósajt	8,—

Utánvétellel és csak belföldre szállítunk!

Taubel Mihály hentesmester

6710 Frankenthal /Pfalz

Peter-Rosegger-Str. 3. Tel. (06233) 92 58

MAGYAROS MÓDON KÉSZÍTETT ÉS ÍZESÍTETT WURSTSPEZIALITÁTEN

per Post minden időben megrendelhetők.

Garantált prima árú!

1 kg Paprikawurst, főzni, vagy sütni	DM 10.—
1 kg Száraz kolbász	12.—
1 kg Gyulai kolbász originál	18.—
1 kg Herz szalámi	18.—
1 kg Disznósajt, erős és gyenge fűszerezéssel	7.—
1 kg Májas, paprikával	8.—
1 kg Fehér füstölt szalonna	7.—
1 kg Főtt paprikás tokaszalonna	8.—

Ezenkívül:

1 kg Schwarzwälder Schinken	16.—
1 kg Schwarzwälder Speck	12.—

30.— DM-en felül portót nem számolunk.

Viktor Pál

7060 Schorndorf, Wieslaufweg 33.

Telefon: 07181 / 61837

DIÓSZEGHY TIBOR HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ

(magyar-német és német-magyar), Németországban: tanácsadás állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, peres ügyekben segít. (Tel. 02101/61317)

D - 464 Neuss, Daimlerstr. 249.

A SVÁJCI KERESZTÉNY MAGYAR MUNKÁSSZOVETSÉG

jogi tanácsadási órákat ad a Zürichi Karitászföldszinti termében (Bäregasse 32.) minden hónap első szombatján d. e. 9.30-10.30-ig. — Az első fogadás jan. 6-án lesz. A tanácsadási szolgálatot Dr. Schwartz Alfréd ügyvéd látja el!

MELYIK TISZTESSÉGES ÉLETET ÉLŐ,

intelligens, magas, középkorú magyar férfi vágyik nyugodt családi életre és keres élettársat? — 41 éves, magas, irodai dolgozó vagyok s mivel társaság hiányában sokat vagyok egyedül, e számomra nem éppen kedvező utat választottam ismeretségi köröm kibővítésére. — Ki lesz olyan bátor és válaszol «Még mindig egyedül» jelisére a Gazdasági Bizottság, 7 Stuttgart 1, Wera-Str. 63 címre.

ZURICH

A Zürichi Magyar Egyesületek hagyományos zártkörű báljukat az idén február 3-án tartják az Oerlikon-i vasútállomással szemben lévő Hotel International modern báltermében.

35 / 186 EGYEDULÁLLÓ, NÖTLEN,

barnahajú fiatalember házasság céljából megismerkedne hozzáillő, egyedülálló fiatal nővel. Csak fényképes levelekre válaszolok. «Külföldön együtt» jelisére várok választ az Életünk Gazdasági Hivatala címén: 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

A MUNCHENI DIÁKSZOVETSÉG

hagyományos «Magyar Bál»-ját 1973 febr. 3-án 20 órai kezdettel Hilton Hotel helyett a Sheraton-Hotel-ban (Arabellastr. 6.) tartja. — Szolid árak! — Asztalfoglalás 18-20 óra között 0811 / 693941 t.sz. alatt. — Első bálások szintén a fenti szám alatt jelentkezhetnek.

Firenzében 1973 őszére tervezik az Európai Egyetem megnyitását. A hallgatók száma kezdetben 250 főnyi lesz, csak néhány év múlva éri el a 600-at. Az egyetem hallgatóinak már eredményes egyetemi tanulmányokat kell felmutatniuk. A tanítás és kutatás területe a történelem, a politikai és szociális tudományok, a jog és közgazdaságtan területére terjed ki.

Az orosz ortodox egyház érseke, aki Genfben székel, arra hívta fel Brandt kancellárt, hogy a kelet-európai országok kormányainál tegyen lépéseket a keresztények jogainak érdekében, hogy ezekben az országokban lehetőség adjanak a szülőknek gyermekeik keresztény szellemben való nevelésére. Az érsek leveléhez kimutatást mellékel a SZU-ból arról, hogyan sértik meg ott nap mint nap a vallásszabadságot.

A Sankt Gabriel nemzetközi Philatelia-díjat az idén Norvégia és Ausztrália nyerte el vallási motívumokkal díszített bélyegsorozatáért. Norvégia az oslói püspökség alapításának 900. évfordulójára kiadott emléksorozatáért, — Ausztrália pedig idején karácsonyi sorozatáért nyerte el egyenlő arányban a kitüntetést.

KEDVES OLVASÓINK!

Az Életünk anyagi helyzete a múlt évben valamit javult. Ezt azoknak köszönhetjük, akik a lapra előfizettek. Igen fontos, hogy sok előfizetője legyen a magyar katolikusok lapjának, mert csak így tudjuk biztosítani a jövőre is annak anyagi helyzetét.

Arra kérünk minden Olvasót, rendezze már most előfizetését az idei évre, mivel a lelkészek csak így tudják elkészíteni terveiket az egyházközségi lappal kapcsolatban. — Szerkesztőség.

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre?

Az Életünk terjesztői a helyi magyar lelkészek; ők küldik meg kívánatra a lapot területükön a híveknek.

Az előfizetési díjat, mely 1972 január 1-től

10.— svájci frank,

vagy annak megfelelő valuta, az illetékes magyar lelkésznek fizessük be.

Csak onnan forduljunk közvetlenül a kiadóhivatalhoz, ahol a lelkész hiányzik, vagy valamilyen oknál fogva nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket a központi hivatal intéz,

Címe:

Életünk (Unser Leben)

Frongartenstr. 15.

9000 - St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is 10.— svájci frank; ha azonban légipostával kéri valaki a lapot, 20.— svájci frank, vagy annak megfelelő más valuta.

Figyelem!

Svájci olvasóinkat arra kérjük, hogy 1972 január 1-től az Életünkre vagy a St.Galleni, vagy Lausannei magyar misszióknál fizessenek elő.

Svájc egész területén csak két terjesztőnk van:

Vecsey Lajos és Rába Lukács.

Címük:

Dr. Vecsey Lajos

Fernblick

9053 - Teufen, AR

P. Rába Lukács

Av. des Bergières 59.

1004 Lausanne.

Rövid hírek

A kolumbiai Vöröskereszt Béke-díjával tüntette ki VI. Pál pápát. Az elhunyt Valencia elnökről elnevezett díjat a pápának a világbéke megvalósítására irányuló fáradozásaiért ítelték oda.

A világmiszióban dolgozó USA-misszionáriusok száma az utóbbi négy évben 20 %-kal csökkent. A legtöbb amerikai misszionárius a Távolkeleten tevékenykedik. Számuk 1968-ban 9.655, 1972-ben már csak 7.649 volt.

Az UNDA rendezésében a 3. Nemzetközi Keresztény Filmheteket február 18-24. között Salzburgban rendezik meg. Az elsőt Monte Carloban, a másodikat Baden-Badenben tartották.

Tokióban karácsony előtt megkezdték a világ legnagyobb, Berlinben készült orgonájának összeszerelését. 8 ezer sípjából a legnagyobb 12 méter magas. Az összeállítás és hangszerelés után a jövő év nyarán kerülhet sor az első hangverseny előadására.

Az Egyiptomban kisebbségben élő koptok Kairóban tartott rendkívüli közgyűlésükön követelték a hatóságoktól, hogy védjék meg templomaikat a moszlemek rombolásai ellen. Az utóbbi időben a moszlemek egyre gyakrabban gyűjtogatnak és pusztítanak a koptok templomaiban és zavarják az istentiszteleteket.

A CELAM, a latinamerikai püspöki tanács elnökévé az argentin Eduardo Pironio püspököt választották meg, aki a szervezet főtisztviselését töltötte be. Az új elnök a latinamerikai országok püspöki konferenciáinak szorosabb együttműködését szeretné megszervezni.

Nyugatnémetország 6.400 katolikus könyvtárából az elmúlt évben 13,8 millió könyvet kölcsönöztek ki. A statisztikai felmérések szerint az összallomány 11 millió kötet, a rendszeresen kikölcsönző törzsgárda létszáma pedig közel egy millió.

Lengyelországban az idén 604 teológust szenteltek pappá, közülük 133 szerzetes-pap. Ez a szám jóval magasabb, mint az elmúlt három év bármelyikében volt. A papi hivatásra készülők száma a lengyel szemináriumokban az idén 4.130-ra növekedett.

Nagy-Britanniában a püspöki kar az egyházi szervek együttműködésével a lakásínségben szenvedőkön kíván segíteni. Ahol ez lehetséges, egyházi birtokban lévő telkeket és épületeket bocsát a rászorulóknak rendelkezésére. Angliában ugyanis a lakáshiány az utóbbi időkben a legsúlyosabb szociális probléma lett.

A Vatikáni Posta 1973-ban öt bélyegsorozatot ad ki. Lisieuxi Kis Szent Teréz, a melbournei Eucharisztikus Kongresszus, Kopernikus születésének 500-ik, a prágai püspöké megalapításának 800-ik, és Szent Narzesz halálának emlékére.

Danielou francia kardinálist a francia akadémia tagjává választották. A pápa ez alkalomból táviratban fejezte ki jókíván-

ságait és termékeny irodalmi munkásságot kívánt a megválasztáshoz.

Amin ugandai elnök az országban tartózkodó vatikáni delegációnak kijelentette, hogy országában továbbra is garantálja a vallásszabadságot. A pápai delegáció az állam és egyház kapcsolatairól és a misszionáriusok kiutasításának kérdéséről tárgyal. December elejéig már 58 európai misszionáriusnak kellett elhagyni az országot, mert az elnök «afrikánizálni» kívánja az egyházakat.

Rómában ismét értékes freskókra bukkantak, amelyek Nagy Konstantin császárt, feleségét és fiait ábrázolják és valószínűleg a 4. század első feléből valók.

Az ecuadori indio-gyermekek támogatására 15 tonna játékot és ruhaneműt gyűjtöttek a fuldai és limburgi egyházmegyében. Az adomány már el is hagyta Hamburg kikötőjét. A gyűjtést az egyházmegyei lapok kezdeményezték és szervezték meg.

Pater Werenfried van Straaten, a Speckpater 1971-ben 3 millió DM-et adományozott az üldözött egyházak megsegítésére. A páter akciói a háború után főleg a menekültek segélyezésére irányultak. Az utóbbi években egyre inkább az üldözött egyházak támogatására terjed ki ez. Nagy szabású segélyakcióját 700 ezer jötevője teszi lehetővé.

A KNA, a nyugatnémetországi katolikus hírszolgálati iroda nemrég ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját. Az egész világról számtalan távirat és jókívánság érkezett az iroda címére, amelynek központi szerkesztősége Bonnban működik.

A Malájziai Államszövetség területéről kiutasítottak három misszionáriust. A két holland és az angol származású pap elmondta, hogy a hatóságok nem közölték velük a kiutasítás okát. Az államszövetség Sabah államában, ahol tevékenykedtek, 650 ezer lakos közül 90 ezer a katolikus, a többség pedig moszlem.

A svájci püspöki kar felhívta az ország katolikus lakosságát, hogy nagylelkű adományaival támogassa a fribourgi katolikus egyetemet. A támogatás, amelyet az egyetem a kantontól kap, ugyan igen jelentős, az anyagi kiadások azonban olyan arányúak, hogy a hívek támogatására is szükség van az egyetem további működése érdekében.

A nyugatnémetországi Rádió Évkönyv jelentése szerint egyházi adásokra az összprogram 1,2 %-a jut. S míg egy perc szó-rakoztató műsor átlagban 3.600 DM-be kerül, a dokumentációs anyag 2.049 DM-be, addig a katolikus adások egy perce 2.017 DM-be kerül.

Az Életünkben megjelent frásokért minden tekintetben azok szerzői felelősek.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetéseket pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,

azok közlését kérjük

a Gazdasági Bizottságon keresztül

P. Szöke János címén beküldeni:

D. Stuttgart 1,

Werastr. 63.

Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést.

VECSEY JÓZSEF könyve:

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára

közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszony-nak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 4.50 US dollár, — vagy annak megfelelő más valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában

(Ungarische Buchdruckerei)

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15. Schweiz.

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:

Ungarische Buchdruckerei,

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.

(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés 1 évre: 10.— svájci frank,

Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,

vagy annak megfelelő más valuta.

Életünk — Unser Leben

Monatschrift für die ungarischen

Katholiken in Europa

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische

Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,

Frongartenstr. 15. (Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Kto.Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei

Sparkassa der Administration

St.Gallen.

Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.